

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.—
Pe 3 luni . . . 7.—
Pe o lună . . . 2.40

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 40.— franci

Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRATIJA.
Strada Zrinyi N-rul I/a.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisele nu se in-
napoiază.

Partea sufletească.

Arad, 1 Septembrie.

Ori ce ar zice pismașii, oștile române s'au întors cu glorie din Bulgaria. N'au plecat șapte împotriva unui iepure, ci s'au dus să facă ordine acolo unde criminale porniri amenințau să perpetueze o stare de sălbătăcie, de foc și sânge, — și au făcut'o. De sigur, o asemenea acțiune nu se poate chema decât glorioasă, căci gloria nu implică număidecât ucidere și pustiire, ci poate rezulta și din validitatea puterii și autorității fără puțință și cutezare de împotrivire. Acest lucru îl recunoaște astăzi toată lumea nepreocupată, și sunt siliți a o face chiar și unii despre cari știm și vedem bine că n'o prea fac bucuros.

Oștile române s'au întors deci cu glorie din Bulgaria. Din nenorocire, ele s'au întors aducând și germenii unei ucigătoare epidemii, ce era și este încă răspândită în o mare parte a nenorocitului regat bulgar. Și aceasta este partea războiului, este partea jertfei ce s'a adus de către România pe altarul păcii dintre popoarele balcanice. — Cu mijloacele civilizate de cari știința dispune în țara românească, să sperăm că odată trupele reînterate în patrie se vor stingea repede focarele de molimă și victimele nu vor fi prea numeroase.

Dar s'au mai întors ostașii români și cu altceva: s'au întors cu mai buna și mai exacta cunoaștere a raporturilor în cari Bulgarii trăiesc acolo la ei acasă, și acest lucru este de o foarte mare însemnătate, căci prea se răspândiseră legendele în această privință, și

prea mult ele contribuieră ca să facă poporului bulgar acea *reclamă*, ce în definitiv i-a fost și ea mai mult fatală. — Adevărul, purul adevăr, este de o primordială necesitate ca să fie bine și exact cunoscut, fie despre prietini, fie despre dușmani.

Deci, adevărul pe care l'au experimentat oștenii români în Bulgaria și despre care vorbesc acum cu toții, este că în Bulgaria e de parte încă de a se fi sălășluit acel grad de civilizație cu care meșterii ei reclamații tocniți o înzestrau și o laudau. Singurul lucru de recunoscut Bulgarului este că e cu adevărat muncitor, — dar „duc o muncă brută, fără a se gândi măcar să o ridice la un nivel cât de cât superior.”

Și mai departe, cităm din spusele unora din cei mai veridici martori oculari: — „Marșul pe care l'au făcut armatele noastre până în inimile acestei țări, a fost revelator. Poporul bulgar este lipsit de tot ceea ce se numește civilizație. Satele lor, excepție făcând de unele așezate pe coaste petroase, sunt murdare; interiorul locuințelor e de o sărăcie neșpusă. Prin zecile de sate pe cari le-am străbătut (până în apropierea capitalei Sofia) nu am găsit aproape în nici o casă, nici un pat, nici o laviță, nici un fel de mobilă, cât de modestă. Țăranii bulgari mănâncă pe jos și se culcă tot jos, în camerele lor nepardosite. Se hrănesc cu vegetale pe cari le prepară în mod primitiv, iar altele le mănâncă crude... Progresele științei, pentru ei sunt necunoscute. Industria casnică, le lipsește cu desăvârșire. Poporul este incult, stăpânit de sentimente primitive, sălbatice...” Tabloul continuă cu aceeași sombră zugrăvelă, în tot ce privește

îndeosebi *partea sufletească* cu care se înfățișează Bulgarul de astăzi.

Sărăcia sufletească! Iată cece este cu deosebire dezolator la un popor, — și iată cece constatându-se, trebuie să determine mai ales atitudinea vecinilor față de dânsul. — E fără de cale și primejdios ca cineva să prețuiască prea jos pe acela cu care poate avea atingeri și daraveri de tot felul, — dar tot atât de fără cale și primejdios este să-l prețuiască și prea sus, să-i presupună îndemnuri și însușiri pe cari nu le are și să se conducă de asemenea presupunerii în atitudinea, în acțiunea sa.

La ce ne mai gândim însă noi, când aflăm despre astfel de lucruri, când le citim și ne dăm silința să le adâncim? — Ne gândim la faptul că la o astfel de stare... bulgărească năzuiesc să ne coboare, să ne apese și pe noi Români din acest regat al Ungariei, stăpânitorii noștri de astăzi. *Partea sufletească* este mai ales aceea asupra căreia s'au înviersunat, dându-și toate silințele să ne-o smulgă, să ne-o stărpească. Și prigonirile de ordin economic, de ordin material, în definitiv tot acolo merg, tot acolo țintesc: spre sărăcirea sufletelor noastre, prin răpirea tuturor acelor podoabe ce singure dau preț adevărat existenței, și individuale și naționale.

Imoralitatea cumplită, revoltătoare a năzuințelor, a siluirilor de maghiarizare, rezultă și din această constatare. Aceste năzuințe, aceste siluiri, niciodată n'ar putea să aibă drept urmare decât o deprimare dezolatoare: uciderea germenului chiar a acelor nobile porniri cari ridică pe om deasupra necuvân-

Momente din viața regelui Carol.

Cuieșe și traduse după „Memoriile regelui”.

De Ioan Scurtu.

Călătoria în Crimeea. — Odessa. — Sevastopol. — Livadia. — În tabără la Fuscenii. — Primul tren românesc. — Plecarea în străinătate.

În ziua de 2/14 August, prințul Carol pleacă în Crimeea, ca oaspe al Impăratului Rusiei. În suita sa, pe lângă consulul general rus, baronul Offenburg, mai sunt primul-ministru, prințul Dimitrie Ghica, apoi un mareșal al Curții și un aghiotant, amândoi purtând numele Filipescu; aghiotantul a servit mai înainte în oastea rusă.

La 4/16 August, orele 7 dimineața, prințul Carol sosește în Odessa, după o călătorie de două zile pe Dunăre și pe Marea Neagră. Priveștiștea Odesei e de toată măreția. Orașul are o construcție regulată și frumoasă, în stil italian, și-ți face impresia de oraș mare. La palatul guvernatorului, unde se face recepția, prințul Carol primește defilarea gărzii de onoare. Aflând că brigada garnizonată în Odessa se află acum aproape de oraș, în tabără, prințul Carol își exprimă dorința să meargă îndată acolo, ca să inspecteze trupele, deși sunt numai ceasurile opt și jumătate. Cam neplăcut surprinși, de această dorință, ofițerii ruși se declară gata, firește, a

satisface pe înaltul oaspe. Sosind în tabără, generalul de brigadă ordonă alarmarea celor două regimente de infanterie și prințul Carol inspectează totul cu deamănuntul. Instalațiile taberei lasă de dorit, mai cu seamă ordinea și curățenia.

În cursul zilei prințul vizitează orașul și monumentele lui, apoi tribunalul, școlile, biblioteca, așezămintele publice; pretutindenea e primit cu cea mai distinsă atenție. Seara asistă la o reprezentație în teatrul frumusei; se joacă bine „Viața la Paris”.

Noaptea la ceasurile unsprezece se imbarcă pe iachta imperial „Kasbek” pe care țarul l-a trimis din Livadia să întâmpine pe oaspe; din pricina negurilor vasul poate pleca numai după miezul nopții, pe-o mare neliniștită. A doua zi seara, la ceasurile opt, călătoria ajung la Sevastopol, dar prințul petrece noaptea pe bord.

În ziua de 6/18 August, des de dimineață, prințul se coboară de pe vas și pe-o luntre se duce la cimitirul rusesc, unde și dorm somnul de veci atâția dintre apărătorii viteji ai Sevastopolului în războiul Crimeii. Priveștiștea orașului prăbușit de bombardare e jalnică; și se pare că vremea a stat pe loc dela asediul cetății și toată năpasta s'ar fi abătut aci de abia acum. Nicăiri vre-un semn de alinare; orașul mai sângere încă din mii de răni; — moloz și ruine, ori unde îți arunci ochii, cari se pierd în zările cenușii! — Ai crede că o forță uriașă ar fi pustiit de abia ieri pe aceste locuri, răspândind foc și pârjol. Marile clădiri în port, cazărni și ham-

bare, au ars pe de-antregul „și-n ferestrele oarbe și pustii s'adăposteste groaza”. Statuia principelui Mihail Gortschakoff, apărătorul cetății, se înalță în fața cazărnilor prăbușite și privește câtră marea de unde venită distrugătorii...

— După ameazi prințul Carol vizitează călăre întregul front de sud al cetății Sevastopol, fiind însoțit de generalul Martinow, care și-a pierdut brațul drept la o încercare de-a recuceri celebrul fort Malacow, ocupat de armatele aliate în războiul Crimeii. Aici pe frontul de sud au dat Francezii și Englezii asaltul principal în contra fortăreței; se mai pot recunoaște și acum lucrările de atac pe întreaga linie; terenul este acoperit de tândări de bombe, iar unde a fost tabăra Englezilor, zac mii de sticle de „Porter”. Prințul Carol observă c'un deosebit interes turnul Malacow, bombardat și spulberat în așa hal, că-ți vine greu să-ți mai imaginezi fortul inexpugnabil de odinioară. Nici urmă de zidurile redutelor din interior; mai bine s'a păstrat marile redan, pe care Englezii zadarnic încercaseră a-l lua cu asalt. Seara la orele 7 prințul Carol și-a terminat inspectia călare; ziua a fost nespus de caldă; nici măcar acum n'aduce răcoare nici adierile mării, nici vântul de seară.

A doua zi, la 7/19 August, prințul Carol sosește în Livadia, unde țarul îl primește cât se poate de amabil. Țarul pare a se interesa cu adevărat de România, de raporturile bisericești ale țării și de menirea prințului, subiecte asu-

tătoarelor imboldite numai de instinctul de a trăi, oricum, — de a vegeta.

Coruperea totală a caracterelor e un început, — apoi cangrena sufletească se întinde tot mai departe... Idealul spre care ne împing stăpânitorii noștri, este să devenim și noi un fel de brute, ducând o muncă din greu și fără a ne gândi mai departe la o menire omenească mai înaltă.

Când ne-au hărăzit, și mai au încă de gând să ne hărăzească, instituțiile lor bisericesti maghiarizatoare, stăpânitorii noștri au pus înainte și *argumentul* că Românii maghiarizați, refuzând (sau fiind oprți) a mai frecventa slujba românească, rămâneau fără biserică, deci fără credință... Iată și aci mărturisit efectul demoralizator, imoralitatea deci, a încercărilor silnice de maghiarizare... Iată încă o fâșie din partea sufletească ce ni se smulge și se aruncă pradă unor smintite porniri.

Încât, e vorba să ne facă să ajungem *mai rău* chiar decât Bulgarii, amicii lor dragi de astăzi și mult nenorocoșii lor *protejați*...

Atâta numai, că noi nu ne vom lăsa; — căci noi avem și ținem la partea noastră sufletească, și știm să-i prețuim însemnătatea egală cu aceea a însăși existenței noastre fizice, — altfel decât aceia cari n'au avut'o niciodată, sau nu o au încă.

Ioan I. C. Brătianu.

București, 18 August.

În ziua de 20 August v. d. *Ion I. C. Brătianu*, șeful marelui partid liberal-național din România împlinește vârsta de 49 ani. (20 August v. 1864).

Dsa este fiul cel mai mare al nemuritorului bărbat de stat Ion C. Brătianu. Și-a făcut studiile secundare la liceul Sf. Sava. Bacalaureat în 1882. A făcut serviciul militar în regimentul 2 de artilerie din care a ieșit cu gradul de sublocotenent. În toamna anului 1883 a plecat la Paris, unde a intrat ca intern în secția matematicilor a liceului Sainte Barbe. Peste un an a fost admis la școala politehnică, unde i s'a permis atât lui cât și celorlalți Români, conțemporani, să urmeze toate cursurile. După doi ani de studiu a intrat în școala de poduri și șosele dela Paris pe care a terminat-o în 1889.

Intorcându-se în țară d. Ion I. C. Brătianu a intrat ca inginer în serviciul căilor ferate. Dsa a transformat în cale largă linia Bacău-Piatra-Neamț, a construit linia dublă Chitila-Ploiești, etc.

pra cărora insistă în convorbirea sa de-o jumătate de oră. După aceasta Țarul conduce pe oaspele la împărăteasă; fiind verișoară cu mama prințului Carol, împărăteasa îl salută cu drag ca pe o rudă. Se dau în cinstea prințului României mese și serbări familiare până în ziua de 10/22 August, când țarul oferă prințului ordinul Alexandru Nevski și se desparte de oaspele său în chipul cel mai cordial, după un serviciu divin în alba capelă de marmură din Livadia, în prezența întregii familii imperiale.

La 13/25 August prințul sosește în București, după o călătorie de patru zile pe Mare și pe Dunăre, părăsind vasul la Oltenița, de unde pleacă în trăsura spre capitală, pe un drum greu, desfundat de ploile ce curg de opt zile.

În ziua sfintei Mării, prințul își reia reședința la Cotroceni și serie țarului că-l mulțamește de primirea prietenească, pe care i-a făcut-o întreaga familie imperială asigurându-L că România este mândră ca și dânsul de sentimentele amicale ale Suveranului Rusiei.

17/29 August, Prințul pleacă la manevrele ce se fac în tabăra Fusconi, fiind însoțit de ministrul de război. Sosește în lagăr a doua zi, pe-o

După moartea tatălui său a intrat în cariera politică în anul 1895, când s'a ales deputat al colegiului I de Gorj. Atunci și-a expus la o întrunire locală ideile sale politice.

Din acest discurs reproduc aci unele pasagii, din cari se pot vedea și ideile dlui Brătianu.

„În preocupările noastre, importanța chestiunilor economice crește zilnic. În lăuntru ca și n'afară de buna lor soluție, depinde mai adesea deslegarea chestiunilor politice.

Studiul lor se impune și în cercetarea lor prima solicitudine o merită țaranul, el care mai mult suferă de răul actual, și de ale cărui puteri mai mult depinde viitorul național, căci viitorul unui stat democratic, nu e pe deplin asigurat, decât când în fiecare suflet există conștiința solidarității sociale; în fiecare trup este vigoare destulă pentru realizarea aspirațiilor obștești”.

A intrat în cabinetul prezidat de d. *D. Sturdza*, la 31 Martie v. 1897, la departamentul lucrărilor publice.

D. Ion I. C. Brătianu, a făcut parte din toate ministerele liberale cari s'au perindat sub conducerea dlui *D. Sturdza*, luând pe rând ministerul lucrărilor publice, al domeniilor, al externelor, războiului, și în fine, la 1907, al internelor.

Cu ocazia revoltelor din 1907 d. Brătianu a manifestat multă energie de guvernământ. Într'un moment când unii, intimidati, își pierdeau cumpătul, iar alții încrederea în guvern, dsa a știut să rămână stăpân pe sine și plin de credință că omul întreg găsește puterea numai în convingeri neclintite.

Dar în timpul represiunii n'a încetat să facă intervențiunile cele mai mari pentru a împiedeca ori ce act de violență. Zilnic plecau ordine dela ministerul de interne, pentru a nu se face întrebuițări de arme decât în contra acelor cari ei înșiși atăcau cu armele în mână. A învederat în urmă sinceritatea convingerilor sale prin întregul program de reforme agrare.

Iată ce zicea în discursul său rostit în ședința camerei dela 5 Decembrie v. 1909, relativ la răzcoale:

„Dacă este vorba de simțirea unei inimi românești, ori cât de mică ar fi fost represiunea, dacă ar fi fost omorât un singur om, și de sigur că fiecare din noi i-am simțit durerea și am regreta represiunea. Și cum să nu judecăm că este una din sarcinile cele mai tragice și cele mai dureroase, pe cari datoriam către stat și iubirea către neam ne-a impus-o, când am fost siliți să prezidăm la acele represiuni, în cari după cercetările făcute amănunțit, pentru plata despăgubirilor, 419 oameni și-au găsit moartea”.

„Cine va căuta pentru facerea istoriei va vedea care a fost preocuparea noastră și cine, în special, va voi să resfoiască telegramele, pe cari neîncetat le-am dat și vegherea care am avut-o că, nu cumva represiunea să degenezeze în răzbunare, va judeca cu ce sentimente am procedat la acele acte dureroase.

La acele acte o singură mângăiere poate să fie: este că îndeplinindu-le, am îndeplinit o datorie

tot atât de sfântă, pe cât era de dureroasă, pentru că din hotărârea cu care se făceau acele acte dureroase, numai din hotărârea lor, putea să rezulte siguranța statului și însăși micșorarea represiunilor”.

În 1908 d. *D. Sturdza* suferind își dă demisia dela șefia partidului și din aceea de prim-ministru, iar Maj. Sa numi prim-ministru pe d. Ion I. C. Brătianu, în ziua de 27 decembrie v.

Câteva zile mai târziu (11 Ianuarie v. 1909 la Eforie, membrii partidului liberal reprezentați prin delegați, recunosc pe d. I. C. Brătianu de președinte al comitetului executiv și de conducător al partidului național-liberal.

În iarna anului 1910, partidul liberal se retrage dela putere. Maj. Sa regele chiamă la cârma statului partidul conservator, însărcinând cu formarea noului cabinet pe d. *P. P. Carp*, șeful partidului.

În toamna anului trecut izbucnind războiul din Balcani, s'a format un cabinet de colaborare între conservatori și conservatori democrați, sub președinția dlui *Titu Maiorescu*, în care a intrat și d. *Take Ionescu*, șeful conservatorilor-democrați. Parlamentul a fost dizolvat și s'au făcut alegeri, în cari au ieșit și membri fruntași ai partidului liberal.

Partidul liberal în vederea primejdiei externe a hotărât a nu face nici o opoziție și să dea tot concursul guvernului susținând în același timp absolută necesitate a echilibrului în Balcani și întărirea graniței Române — strategice — la sud.

Mobilizându-se armata, d. Ion I. C. Brătianu a cerut să fie încorporat în armata de operațiune și a făcut întreagă campania din Bulgaria, ca căpitan de artilerie.

În timpul mobilizării a fost solicitat să intre în eventualul guvern național, combinațiune, care însă nu s'a făcut.

Înainte de întrunirea conferinței pentru pacea balcanică d. Brătianu a fost solicitat să primească a face parte din delegațiunea României la această conferință. Răspunsul dlui Brătianu a fost că, atât timp cât se află sub drapel nu poate participa la nici o acțiune politică.

Pentru fii României, succesul pe care l'am obținut în criza balcanică, să fie un îndemn la muncă. El trebuie să fie o incurajare pentru viitor, fără să ne adoarmă, fără să ne molesească, ci să fie un imbold pentru luptele cari ne mai așteaptă. Viitorul ascunde secretul dezvoltării națiunii române, căci e deabia intrată pe calea gloriei. Să nu ne închipuim că asigurându-ne frontiera strategică din sudul Dobrogei, suntem cu desăvârșire asigurați de ziua de mâine. Nu! Avem mult de lucru încă, și atât de mult și atât de repede, căci nu se știe ce ne va aduce ziua de mâine, evenimentele se precipită aducând noi complicațiuni cari pot iarăși să ne ofere ocaziunea de a interveni în încurcăturile europene.

D. Ion I. C. Brătianu împlinește azi 49 de ani ai vieții. E bărbat în plenitudinea puterilor truștești

ploaie torențială; totuși încăleacă pe malul Siretului, dă ordin să sune alarma trupelor și călărește de-alungul întregului front de trei kilometri.

Până la 23 August (4 Septembrie) prințul stă în tabără. Manevrelor au reușit spre marea mulțămire a prințului; deosebit de bine a ieșit podul aruncat peste Siret. În noaptea de 21 spre 22 August, după un marș mai lung al trupelor, prințul a stat cu ele sub corturi, pe o vreme umedă și rece, până în zorii zilei.

25 August (6 Septembrie). Camerele sunt convocate pentru două săptămâni. Mesajul tronului anunță că prințul pleacă în străinătate, ca să-și revadă familia și locul natal, vizitând totodată curțile puterilor garante, cărora România le datorește atâta recunoștință.

Naime de plecare, la 26 August, prințul acordă amnistie pentru toate delictele de presă și politice.

Primul tren pe linia București—Giurgiu stă gata să-l ducă pe prinț la Dunăre. Mii de oameni s'au adunat în gara Filaret, doritori să asiste la acest mare eveniment. Prințul s'a ținut de cuvântul dat, că va părăsi țara numai în clipa, când va putea să plece cu un tren românesc! La Giurgiu, pașa din Ruscuc cu o strălucită

suită și toate notabilitățile orașului salută pe prinț la term.

Prințul, care în ultimele zile a fost încărcat de grijile domniei, se bucură acuma, că în sfârșit, după trei ani lungi și grei, își va revedea părinții și țara natală!

Pe vasul „Ștefan cel Mare” prințul ajunge noaptea la Verciorova, unde cel dintâi vapor românesc, care a trecut vre-odată granița, intră în strămtorile Porților de fier.

În ziua de 28 August (2 Septembrie), orele 5 după amiază, „Ștefan cel Mare” ajunge la Bazias, de unde prințul își va urma cu trenul călătoria spre Viena.

Deși călătorește incognito, autoritățile și populația din Bazias fac prințului Carol o primire călduroasă în clipa când părăsește vaporul, chiar și Sârbia a trimis întru întâmpinarea Domnului României pe ministrul de război și doi ofițeri superiori. — Prințul își aduce aminte de zilele acelea de Mai 1866, când se ascunseseră aci în Bazias, într'un mic han murdar, ca să nu fie recunoscuți și oprți de autoritățile austro-ungare; — ce multă vreme pare a fi trecut de atunci și cât de mult s'au schimbat vremile!

și sufletești. Națiunea română cu drept cuvânt așteaptă dela dânsul încă multe fapte, cari să se înscrie în istoria neamului nostru ca tot atâtea etape în mersul său de triumf spre marce ideale ale tuturor Românilor.

Cum se caută pacea cu naționalitățile. Ziarele din Budapesta sunt informate că primpretorul din Turocszentmárton i-a pedepsit pe fruntașii partidului național slovac, pentru că aceștia au îndrăznit a ține în legătură cu serbările slovacăști din acest oraș și o adunare a partidului, a cărei convocare însă n'au anunțat-o. Primpretorul a disolvat din cauza aceasta adunarea, iar pe președintele Pavel Mudrony și secretarul Iosif Gregor i-a osândit la câte 10 zile închisoare și câte 200 cor. pedeapsă în bani, pe avocatul Dr. Milan Ivanka la 8 zile închisoare și 200 cor. pedeapsă în bani, iar pe ceilalți membri ai adunării la câte 5 zile închisoare și 200 cor. pedeapsă în bani.

Astfel se caută pacea cu naționalitățile în Ungaria.

Chestia croată la conferința interparlamentară din Haaga. Ziarul „Die Zeit” anunță din cercurile coaliției croato-sârbești din Agram următoarele:

Tratativele cu partidele croate vor fi iarăș reluate îndată ce starea sanitară a comisariatului regesc o va permite aceasta. Comisarul e ferm convins că misiunea lui va avea un rezultat favorabil. Insuș guvernul ungar a recunoscut doar că dăinuirea acestor stări nu-i spre folosul nimănu. Vre-o câțiva deputați dalmatieni intenționează a aduce în discuție la conferința interparlamentară din Haaga și chestia croată. Presa oficială din Croația protestează împotriva acestei intențiuni a deputaților dalmatini pentru că, foarte natural, cercurilor ungare competente le este foarte neplăcut ca politica ce o fac ele în Croația să fie demascată în fața opiniei publice a Europei. Și din cauza aceasta — scrie „Die Zeit” — guvernul se va strădui să facă ordine în Croația cât mai curând.

După cum se anunță din Budapesta consiliul de miniștri, ce va avea loc Mercuri se va ocupa și cu chestia croată. Se anunță anume că primul ministru Tisza ar fi ajuns la o înțelegere cu Croații și consiliul de miniștri va perfectua Mercuri această înțelegere.

Cel mai cardinal punct în jurul căruia s'au învârtit tratativele între contele Tisza și contele Pejacevici în Budapesta încă la începutul verii, iar acum între baronul Skerlecz și bărbații politici croați, a fost modificarea pragmaticeei de serviciu dela căile ferate. Contele Tisza a promis hotărât a omite din această pragmatică creiață de guvernul coaliționist, punctele referitoare la limba de serviciu. La această modificare a pragmaticeei se lucră acum în ministerul de comerț în graba cea mai mare și se speră că pe Miercuri lucrările acestea vor putea fi terminate. După o altă informație modificarea pragmaticeei de serviciu încă nu se va discuta în consiliul de miniștri ce va avea loc Miercuri.

Noul ambasador la Petersburg. O telegramă din Viena anunță că în locul ambasadorului ThurnValsassina va fi numit actualul șef de secție din ministerul de externe contele Friederic Szapary. În locul acestuia a fost rechemat afirmative plenipotențiatul monarhiei la Drezda contele Ioan Forgách, care va fi însărcinat cu elaborarea noulor contracte comerciale cu statele balcanice.

Urcarea contingentului de recruți. Se anunță din Viena: Conform hotărârilor ambelor guverne proiectul referitor la urcarea contingentului de recruți va fi prezentat parlamentelor numai la primăvară în 1914. O rezolvire

grabnică a acestui proiect în sesiunea de toamnă nu mai e posibilă, fiind timpul prea scurt. Deodată cu acest proiect și cu el în legătură probabil se va prezenta parlamentelor și o novelă, care să împlinească dorințele membrilor parlamentului austriac referitoare la *ajutorarea socială a soldaților și a familiilor lor.*

Amânarea legilor despre iudicatura militară. Din Viena se anunță, că guvernul ungar a inițiat pertractări cu guvernul austriac. Obiectul acestor pertractări îl formează legile despre iudicatura militară. E vorba ca aceste legi să nu intre în vigoare în luna Iulie 1914, ci mai târziu.

Declarațiile contelui Stürgh referitoare la problema boemă. Deputatul național german Dr. Gross s'a prezentat Sâmbătă la primul ministru contele Stürgh pentru a-i aduce la cunoștință hotărârile Uniunii germane. Deputatul Gross l'a făcut atent cu acest prilej pe primul ministru că acum e datoria guvernului ca să creeze condițiunile necesare pentru o activitate folositoare a parlamentului. Mai cu seamă fiind de mare urgență introducerea pragmaticeei de serviciu pentru oficianți și în legătură cu aceasta rezolvirea reformelor financiare guvernului austriac va trebui să caute o limpezire a situației încă la timp.

Contele Stürgh i-a răspuns deputatului Gross că guvernul conform înțelegerii sale cu conducătorii partidelor va stăru pentru convocarea în curând a parlamentului. Pentru luna Septembrie e prevăzută însă sesiunea dietelor provinciale. Afară de aceasta guvernul crede de necesar a intra în tratative cu partidele încă înainte de întrunirea parlamentului ca astfel să asigure o decurgere liniștită a debaterilor în sesiunea de toamnă. Primul ministru a dat apoi expresiune speranței sale că activitatea comitetului administrativ din Boemia și dezvoltarea stărilor din aceasta provincie îi va convinge pe Germani despre obiectivitatea guvernului.

După cum se anunță din Cracovia deputații partidului polon au primit în conferința, ce au avut loc Sâmbătă, o rezoluție, în care își exprimă neîncrederea față de cabinetul Stürgh și declară lupta pe toate liniile împotriva guvernului. În urma acestei împrejurări se crede că ministrul pentru Galiția, Dlugosz, care e membru al numitului partid polon va dimisiona. În locul lui după cum se anunță va fi numit vicepreședintele parlamentului Dr. German.

Clemenceau pentru relații prietenești între Austro-Ungaria și Franța. Fostul prim-ministru al Franței Georges Clemenceau, care petrece de prezent în Karlsbad, fiind rugat de un colaborator al ziarului „Neue Freie Presse” ca să se declare asupra necesității unor relații prietenești între Franța și Austro-Ungaria a făcut următoarea declarație în scris: Domnul meu! Consider de extraordinar de dorit ca relațiile dintre Austro-Ungaria și Franța să fie nu numai bune, ci chiar cordiale. Aceasta e dorința vie a poporului francez, precum și voința sigură a guvernului său. Vă asigur deosebita mea stimă. — G. Clemenceau.

Vizita moștenitorului de tron în Anglia. Din cercurile bineinformate din Viena se anunță că moștenitorul de tron, arhiducele Francisc Ferdinand va călători în Septembrie în Anglia unde va lua parte la o vânătoare, cu care ocaziune se va întâlni cu regele George al Angliei.

Conferințe în ministerul de externe. Ni se anunță din Viena: Sâmbătă înainte de amiază, ambasadorul austro-ungar la Roma, Mérey s'a prezentat în ministerul de externe, unde a conferat timp foarte îndelungat cu contele Berch-

totd. Imediat după depărtarea ambasadorului Mérey pe la orele 1 s'a anunțat la ministrul de externe ambasadorul italian din Viena, ducele de Avarna. Vizita ambasadorului italian la ministrul de externe a durat peste o oră. Conferințele aceste din ministrul de externe afirmative sunt în strânsă legătură cu chestia Italie- nilor din Triest.

Cei doi „Hohenzollerni”.

— Politica Austriei față de România. —

Arad, 1 Septembrie.

Fostul ministru de externe francez d. Flourens, publică în ziarul „L'Eclair” un articol intitulat „Cei doi Hohenzollerni”, în care spune, că telegramele schimbate între șefii celor două ramuri ale familiei Hohenzollern sunt o lecțiune severă dată Austriei de către Germania. De acum — spune articolul — conducerea afacerilor Orientului a trecut din mâinile incapabile ale Austriei în acelea ale Germaniei.

Flourens însă păcatele Ballplatzului și spune că „România — care a fost mult timp partenera Austriei, mergând cu fidelitatea ei politică până în a-și compromite speranțele legitime ale viitorului și a-și nemulțumi frații oprimați de sub jugul ipocrit și vexator maghiar — acum a putut vedea că a fost păcălită.

După schimbul de telegrame între cei doi Hohenzollerni, a fost mare zăpăceală în cancelariile europene. S'a vorbit un moment de retragerea Austro-Ungariei din tripla alianță, însă a venit la vreme toastul împăratului Wilhelm cu ocaziunea zilei de naștere a monarhului Francisc Iosif, care a liniștit spiritele.

În Balcani însă și în Orient se pregătesc mari schimbări și Wilhelm va fi silit să se hotărască sau pentru politica manifestată în telegrama către regele Carol, sau pentru politica indicată în toast, fiindcă nu trebuie să se uite că politica urmată de Austria nu se poate împăca cu politica care cere Balcanii pentru balcanici și emanciparea Românilor din Bucovina, Ungaria și Transilvania, cu alte cuvinte politica firească a Bucureștilor.

Mazini a prezis în 1871, că prăbușirea imperiului turcesc va fi semnalul apropiatei prăbușiri a imperiului habsburgic. Nimic mai logic. Unitatea Italiei, unitatea Germaniei, dezvoltarea forței militare rusești, granița ruso-polonă și emanciparea statelor balcanice, fac ca existența artificială a monarhiei habsburgice să-și piardă rațiunea de a fi. Când va muri Francisc Iosif, fracțiunea germană a Austriei va cere alipirea de patria germană puternică și prosperă, Italianii, Sârbii și Românii vor cere același lucru.

Împăratul Wilhelm va trebui să se hotărască: sau să se opună curentului, ceea ce ar fi greu și ar pricinui mare încurcătură în Orient, sau să ia direcția evoluției, ceea ce i-ar permite să fondeze în Balcani o putere latino-slavă care să contrabalanseze hegemonia rusească din această parte a Europei.

Nu vreau să fiu profet — încheie Flourens — dar cred că, după telegrama adresată regelui Carol, alegerea e făcută.”

ANUAR ȘCOLAR

AVIZ ȘCOLAR

(Évkönyv) pentru 80 elevi 4.— cor.; pentru 120 elevi 5.— cor.; pentru 160 elevi 6.— cor. plus porto postal.

(iskolai értesítő) legat 30 fileri bucata. — De vânzare la Librăria „CONCORDIA” („Tribuna”) ARAD, strada Deák-Ferenc numărul 20.

Inaugurarea palatului păcii.

— Sărbătorirea dlui Titu Maiorescu. —

Arad, 1 Septembrie.

Cu prilejul inaugurării palatului păcii dela Haga, ministrul de externe al Olandei, d. Maars von Svinderen, a adus omagiul conferinței interparlamentare dlui Titu Maiorescu, președinte de consiliu al României și făuritorul păcii din București, cum l-au numit toate ziarele străine.

Niciodată această generoasă instituție, așa de mult contrazisă de împrejurările istorice, nu și-a deschis desbaterile într-o atmosferă mai priincioasă ca acum. Conferința dela București a fixat în istorie pragul unei adevărate ere de pace prin rezolvirea celei mai dificile și mai periculoase probleme a zilelor noastre. Recunoașterea acestui lucru de către nobilii vizitatori ai armoniei viitoare, în clipa chiar când un palat al păcii se inaugurează la Haga pentru a sluji ca templu în care să officieze solii acelei nădăduite și încă irealizabile înfrățiri generale a umanității, constituie cea dintâi datorie morală a reuniunii lor.

Mândri de marele act pe care regatul fraților noștri l'a înscris în istorie ca o bine grăitoare vestire a vremurilor viitoare, ne alăturăm cu o adâncă satisfacție omagiului meritat pe care conferința interparlamentară a păcii l'a adus ilustrului premier al României. Omagiul acesta se îndreaptă firește către întreg poporul român.

Inaugurarea palatului.

Haga. — Inaugurarea palatului păcii a avut loc în prezența MM. LL. regina, regina mamă și principele Enric al Olandei. România era reprezentată prin d. Mitlneiu, ministru al României și prin d. C. Dissescu, ministrul cultelor și instrucțiunii publice.

Telegrama țarului.

Petersburg. — Cu prilejul inaugurării palatului păcii, țarul a adresat reginei Olandei telegrama următoare:

Rog pe M. V. să agreeze cele mai cordiale felicitări ale mele cu ocazia inaugurării solenne a palatului păcii. Fac urările cele mai sincere pentru ca acest edificiu destinat a simboliza ideea arbitrajului internațional, să poată contribui la opera păcii, care a fost întotdeauna scumpă inimii mele și să devie o legătură nouă între națiuni, servindu-le de centru unde vor veni să se împace diferendele cari le despătesc.

Nicolae.

Recepțiunile la curtea regală.

Haga. — La recepțiunile ce au avut loc la curte, ministrul României a prezentat pe d. Dissescu, ministrul cultelor și instrucțiunii publice M. S. reginei Wilhelmina.

Renașterea românismului din Vârșet.

Ni se scrie din Vârșet:

Mlăditele pline de sevă, cari au rezistat cu tărie curentului cutropitor străin, ce-a năvălit cu atâta furie asupra arborelui românismului din Vârșet, promit să se desvolte într'un arbore verde, plin de viață, mai mândru și mai puternic, ca nici când altă dată. Românii cei buni, neatinși de furia înstrăinării au observat la vreme primejdia, în care se află elementul românesc în Vârșet și s'au pus pe muncă. Strădanțiile lor pline de avântul desinteresat al omului de inimă și izvorite dintr'o reală dragoste de neam și-au ajuns rezultatul: — cele câteva sute de Români de aici și-au creiat o biserică falnică, o adevărată catedrală, a cărei edificare a costat — după cum știm — peste 150.000 cor. Dar munca bravilor conducători ai Românilor vârșeteni nu sa' redus numai la atât. Ei s'au ni-

zuit, ca în orașul, în care marele Șaguna și-a țesut planurile sale mărete de regenerare a Românilor, să înflorească o puternică biserică vie românească. Mijloacele, cu cari s'a pornit lupta sunt desvoltarea conștiinței românești paralel cu desvoltarea dragostei față de legea strămoșească. În fruntea acestor mișcări stă vrednicul protopop-paroh de aici S. Sa d. T. Oprea secondat fiind cu mult zel de d. adv. Dr. Nicolae Imbroane. — Acest din urmă bun român a înființat un cor bisericesc compus din tinerimea românească a Vârșetului, al cărui președinte este. Intrunirile acestui cor sunt o adevărată școală pentru tinerimea de aici, înlesnindu-i o mai repede desvoltare socială și intelectuală și desvoltându-i ambiția pentru cultivarea artelor frumoase de caracter pur românesc. La dirijarea acestui cor s'a angajat — gratuit — d. adv. din Karlsdorf I. Ci. Juga, apreciatul compozitor și culegător al frumosașelor doine românești.

Și spre lauda Dsale fie zis, prestațiunile corului nostru bisericesc au secerat laude chiar și din partea autorităților străine din Vârșet, cari au luat parte la serviciul divin festiv ținut și în biserică noastră din prilejul zilei nasterii Maj. Sale, când corul nostru prima dată a cântat liturgia, compusă de maestrul Dima.

Din cele de până aci iese la iveală, că biserică nouă a Românilor din Vârșet ne-a chemat la viața nouă, iar inimile noastre saltă de bucurie când ne vedem adunați sub aripile ei, care ocrotindu-ne la sinul său ne păzește și ne îndreptează pașii pe calea progresului.

N'ar fi completă înșiruirea lucrurilor mărete ce se petrec aici în Vârșet, dacă nu am face amintire și despre binefacerile ce le săvârșește institutul de bani „Luceafărul” față de biserică Românilor din Vârșet. Acest institut de bani încă la întemeierea acestei biserici a contribuit cu sume considerabile, iar direcțiunea institutului votează în tot ar. i pentru susținerea bisericii câte 2000 cor. Pe lângă acest gest frumos direcțiunea „Luceafărului” a acceptat de funcționar al institutului pe al II-lea preot pentru lipsele parohiale așa că presbiterul-paroh să poată fi substituit în funcțiunile sale preoțești de câte ori cere trebuința fără ca comuna bisericească să suporte sarcini deosebite.

Aceste sunt niște începuturi, cari ne arată, că bună e calea pe care au apucat bravii Români vârșeteni.

Situația externă.

Rezolvirea chestiunii Adrianopolului. — Situația în Albania. — Relațiunile turco-române și ruso-române. — Înțelegere anglo-japoneză. — Revoluția din China.

Arad, 1 Septembrie.

Pe când Turcia nu înțelege să rezolve chestiunea frontierei Adrianopol-Marița altfel decât printr'o înțelegere directă cu Bulgaria, guvernul bulgar stăruie în argumentul său că soluția acestei probleme aparține puterilor. În realitate, el e în tratative cu Poarta, dar demersurile sale n'au nimica oficial și contează mai mult ca niște târăgănări și dibuiri, în speranța că va interveni în cele din urmă o acțiune a Rusiei, mai cu deosebire, care să silească pe Turci la concesiuni importante.

Dar pentru Bulgari, ca și pentru toată lumea, e vădit astăzi că puterile sunt oboseite de toate aceste încercături balcanice și că au început să se desintereseze de conflictul bulgaroturc. Rusia e în același caz. A încercat tot ce politicește era cu putință pentru a determina pe Turci să părăsească Adrianopolul. N'a reușit și înțelege prea bine că nu mai are alt mijloc de constrângere decât o acțiune militară, adică, cum e un mijloc la care nu se va hotărî niciodată fără anumite foloase proprii, că nu mai are nici unul.

De altfel, se pot face toate rezervele în privința sincerității sprijinului rusesc pentru Bulgari. Cu politica Rusiei e în totdeauna o curată halima. Ea n'a avut nici odată un îndemn real ca Adrianopolul să devie un oraș bulgăresc, ba la un moment dat interzisese Bulgarilor să stăpânească acest oraș. Acest act al guvernului rusesc a fost chiar cauza unui incident franco-rus, deoarece interzicerea se făcuse fără ca Franța să fie avizată. Pe de altă parte, eucerirea Adrianopolului fusese rezervată Rusiei chiar de către aliați, cum rezultă din documentele publicate acum câteva săptămâni de „Times”, cari arată că în timpul tratativelor pentru alianța balcanică, se prevedea ipoteza ca Rusia să meargă asupra Adrianopolului.

Atitudinea Rusiei poate fi deci, suspectată. Ca să nu i se reproșeze vre-o inconsecvență sau duplicitate, ea s'a străduit să servească pe Bulgari; dar e aproape sigur că era de mai înainte convinsă de inutilitatea sfertărilor sale. În fond, ei trebuie să-i pară mai bine că Adrianopolul rămâne Turciei, căci astfel rămâne disponibilă o chestiune pentru complicații viitoare și un mijloc pentru a zădărnici o nouă îndrumare bulgară spre Constantinopol.

E probabil că Bulgaria știe toate acestea și că nu-și face cine știe ce iluzii despre sprijinul rusesc. Totuși, ea a sperat, mai mult fiindcă și celelate puteri manifestau ferma dorință ca Adrianopolul să fie redat Bulgarilor. Dar astăzi, Bulgaria își dă seama că puterile vor să fie lăsate în pace și că Adrianopolul e definitiv pierdut pentru dânsa.

Totuș, încearcă, nevoind până în ultimul moment să evite toate mijloacele lăaturalnice, cari ar pune-o într'o poziție favorabilă.

În Albania s'au manifestat în zilele din urmă oarecari dificultăți. Se crede, însă, că ele vor fi ușor înlăturate și că noul stat va putea în curând să înceapă de fapt viața națională și autonomă. Se pare că chestiunea alegerei unui principe preocupă mai mult cercurile albaneze decât problema Coriței, care a părut un moment că înăsprește relațiile dintre Grecia și noul stat. Un acord e pe cale de a se stabili, și avem motive să credem că Albania nu-și va începe viața de autonomie prin conflicte și înăspri de relații inutile.

Cercurile diplomatice sunt sigure că viitorul domnitor al Albaniei va fi prințul de Wied, care se bucură de simpatia tuturor curților europene.

Ziarele turcești se preocupă de starea de spirit care ar domni în România față de Turci și de marea lor acțiune. Ele afirmă că d. N. Bătară a fost la București cu misiunea de a face aici o atmosferă favorabilă pentru mult încercatul imperiu turcesc. Ziarele turcești adaogă, că la Constantinopol stăpânește dorința cea mai vie ca între România și Turcia să existe cele mai bune raporturi.

Situația României față de un război turco-bulgar.

Londra. — „Times” află din Constantinopol: Informațiuni autentice spun că în cazul unui conflict armat între Turcia și Bulgaria, România ar rămâne neutră.

Misiunea rusească în România.

Iasi. — Cu trenul de Vineri a sosit venind din Rusia, contra-amiralul Bonieff, însoțit de o numeroasă suită. După o petrecere de câteva ore, misiunea s'a îndreptat spre București.

Tratative turco-bulgare.

Viena. — Din sursă bine informată se confirmă că Poarta a început tratative directe cu Bulgaria. Bulgaria a fost sfătuită de Austria și Rusia să încheie pacea cu Turcia.

La Librăria „CONCORDIA” (Tribuna) din Arad, str. Deák-Ferenc nr. 20., se află de vânzare toate manualele școlare aprobate de Consistorul din Arad și Ministru — pentru școlile populare, de repetiție etc. Caiete de scris și desen, creioane, condeie, radire, cerneală, sugativă, penițe, compase, penale cu prețuri moderate. — Nicolae Densușianu. Dacia preistorică. Cu o prefață de Dr. C. I. Istrati. Cu peste 260 ilustrațiuni și 1152 pagini. Prețul 30 coroane, plus porto postal.

Criza guvernamentală în Turcia.

Londra. — „Daily Chronicle” află din Constantinopol că în cabinetul turc domnește o mare neînțelegere. În curând se vor face noi schimbări în sânul cabinetului.

Înțelegere anglo-japoneză.

Londra. — Ziarul „Manchester Guardian” publică traducerea memoriului japonezului Haja-Si, a cărei publicare a fost interzisă în Japonia din partea guvernului.

Haja-Si afirmă că Germania și-a dat silința să înfăptuiască o alianță între Japonia, Anglia și Germania. Guvernul englez de sub Salisbury însă a respins această propunere și nici guvernul japonez nu a aprobat-o. Haja-Si însă a reușit să înfăptuiască o înțelegere anglo-japoneză.

Spre o apropiere austro-sârbă.

Milano. — Ziarul „Corriere della Sera” află din Viena că guvernul sârbesc a început să facă unele demersuri, în senzul ca să se statornicească unele relații mai intime de prietenie, între curtea de acolo și cea din Viena.

În cercurile politice sârbești se afirmă că primul ministru Pașici, în apropierea lui vizită la Viena, va trata cu contele Berchtold asupra vizitei regelui Petru în capitala Austriei. La Belgrad se speră că chestiunea va fi rezolvată favorabil, și că vizita regelui va avea loc spre sfârșitul toamnei acesteia.

Relațiile dintre România și Bulgaria.

București. — Reluarea relațiilor diplomatice dintre România și Bulgaria e iminentă. Consulul general român dela Budapesta, Derussi, va fi numit ministru la Sofia, iar Bulgaria va numi ca ministru al său la București pe d. Radeff.

Noua situație în Balcani.

Paris. — Primul ministru, Venizelos, a acordat un interview corespondentului din Atena al ziarului „Figaro”, căruia i-a declarat:

— *Grecia nu are ce căuta la grupările marilor puteri, căci ea trebuie să conteze pe un sprijin numai apropiindu-se de statele balcanice. Între România, Grecia, Serbia și Muntenegru s'a încheiat o convenție postală, iar o convenție comercială e foarte probabilă.*

O apropiere politică cât mai intimă și o alianță balcanică sunt necesare.

Cred că nu e exclusă posibilitatea ca mai târziu să intre și Bulgaria în alianță, în cazul când se va împăca cu principiul echilibrului, formulat de noi. Grecia nu exclude nici pe Turci cu cari vreau să mențină relații amicale și să le recunoască posesiunile din Europa.

Delimitarea frontierei româno-bulgare.

București. — Comisiunea românească, însărcinată cu executarea pe teren a noului traseu al frontierei dobrogene a plecat Vineri la Turtucaia, unde va aștepta comisiunea bulgară; se vor începe îndată lucrările.

O alianță ruso-bulgară?

Londra. — Ziarul „Daily Telegraph” află din Petersburg că în curând se va încheia o alianță între Rusia și Bulgaria, întru că interesele Rusiei se îndreaptă în primul rând spre Bulgaria și Serbia. Interesele ce le are Rusia în Grecia sunt de natură secundară.

Fixarea graniței sârbo-grețești.

Belgrad. — Comisiunea militară sârbo-greacă pentru fixarea graniței s'a intrunit la Gevgeli. Populațiunea din Monastir și împrejurimi a exprimat dorința ca regiunea Presba până lângă Florina să formeze ca un hinterland necesar atribuit Serbiei. Cele două guverne negociază în această privință.

Soldații români morți pentru patrie.

București. — *Marele cartier general român comunică numele morților până la 11 August v. inclusiv.*

Totalul morților până la 11 August v. inclusiv: 1155,
din care 6 ofițeri și 1 funcționar civil c. f. r.

Stabilirea graniței sârbo-muntenegreană.

Belgrad. — Chestia graniței sârbo-muntenegreană a fost regulată cu deplina satisfacție a Muntenegrului. Protocolul acestei înțelegeri va fi semnat chiar azi.

Revoluția din China.

Londra. — „Times” anunță că trupele guvernului chinez au ocupat toate înălțimile din sudul Nankingului. Terenul dintre aceste înălțimi și intrarea în orașul Peking n'a putut fi ocupat până acum.

Aci s'au dat lupte sângeroase și când un detașament de cavalerie a voit să deie asalt, s'a dat foc unei mine și treizeci de soldați au fost omorâți.

Londra. — Din Peking se anunță că președintele Iuan-Ci-Cai nu mai ține seamă de nici o lege și a intronat un sistem de guvernare tiranic.

Acum în urmă a arestat pe cinci senatori și trei deputați, pe motiv că pregătesc o conjurație contra republicii.

La această știre corpurile leguitoare s'au intrunit imediat și au cerut socoteală lui Iuan-Ci-Cai. I s'a pretins o declarație fățișă, pentru a se lămuri, dacă dorește a guvernarea în calitate de dictator sau împreună cu parlamentul.

Iuan-Ci-Cai a răspuns că senatorii și deputații au fost arestați fără știrea și aprobarea lui.

La Peking toată lumea e nemulțumită contra președintelui și sunt temeri că va izbucni revoluția.

INFORMAȚIUNI

Arad, 1 Septembrie n. 1913.

Mersul vremii. Institutul meteorologic anunță neînsemnată schimbare în temperatură, în multe locuri ploii furtunoase.

Prognostic telegrafic: călduri, în unele locuri ploii, furtuni.

Temperatura la amiazi a fost de 25 C.

M. S. regele României între bolnavi. Joi, 15 Aug. v., la orele 8 și 50 minute dimineața, a trecut prin gara Alexandria, în România, cu un tren special, M. S. regele Carol ducându-se spre Zimnicea și T. Măgurele, pentru a inspecta starea sanitară a trupelor cantonate în acele locuri. Năstindu-se nimic despre trecerea M. S. la gara era ca de obicei, înțesată de public. Trenul regal a staționat aci 6 minute, în care timp M. S. a binevoit să se întrețină cu d. Jalova, polițaiul orașului, interesându-se despre starea trupelor cantonate lângă Alexandria. Făcându-i-se cunoscut că în Zimnicea s'au declarat mai multe cazuri de holeră, M. S. s'a arătat foarte îngrijat de acest lucru, și a întrebat ce măsuri au fost luate pentru stingerea boalei. M. S. a spus că dela Zimnicea se va duce cu yachtul „Ștefan cel Mare” la T. Măgurele, pentru a inspecta lazaretele de holerici.

Seara la orele 7.15, M. S. s'a înapoiat tot prin gara Zimnicea ducându-se spre Târgoviște sau București, întinerariul fiind modificat din cauza unei furtuni ce a domnit pe Dunăre. Foarte multă lume venise în gară să salute pe suveran. Trenul regal a staționat 8 minute. M. S. s'a întreținut și de astădată cu d. Jalova, poli-

țaiul orașului, precum și cu d. Dr. Lavy singurul medic rămas în localitate, interesându-se în deaproape despre mersul și stadiul în care se află epidemia de holeră, cât și despre măsurile de stingere ce au fost luate, făgăduind că va da ordin să se pună la dispoziția serviciului sanitar milițieni pentru aducerea la îndeplinire a măsurilor sanitare.

Lupta dela Lozane. Ni se anunță din Craiova: Grație bunăvoinței dlui colonel Costescu, comandantul regimentului 10 călărași, am putut avea o copie de pe ordinul de zi al dlui general Seulescu, ordin citit regimentului la sosirea în cazarmă și care cred că va fi de mult interes publicând o parte din el, astăzi în ziarul „Românul”. Trebuie să spun mai întâi că brigada de sub comanda dlui general Seulescu se compunea din regimentele 1 și 3 călărași.

Iată acum ordinul:

„Înainte de a ne despărți țin a arăta mulțumiri ambelor regimente pentru modul cum s'au condus pe timpul campaniei atât din punctul de vedere al atitudinii lor în fața focurilor inamicului cât și din acel al disciplinei, al ordinii și al modului cum s'au purtat cu prizonierii și populația civilă bulgară.

Am constatat cu plăcere că atât ofițerii cât și gradele și soldații își cunoșteau bine îndatoririle lor și le aplicau în mod inteligent.

Această brigadă a avut cinstea ca în prima zi a trecerii Dunării la Corabia să i se dea misiunea de încredere pentru acoperirea diviziei, fiecare regiment dând câte un escadron în acest scop, misiune, de care s'a achitat în mod inteligent.

Pionierii ambelor regimente au distrus podurile și calea ferată pe linia Plevna-Târnova și Plevna-Sofia, fapte cari au oprit cu desăvârșire concentrarea inamicului către Sofia.

A treia zi de marș aceste escadroane de descoperire au avut cinstea de a primi cele dintâi botezuri de foc la ieșirea defileului Balcanilor. Tot în această zi, brigada întregă a avut cinstea de a fi desfășurată în linie de luptă la Lozane lângă Orhanlia.

Am văzut în această luptă cum toți ofițerii superiori și inferiori precum și gradații, se găseau pe linia de foc, îndemnând soldații a lua linia de ochire, iar toți soldații mergeau pe linie întocmai cum ar fi mers pe câmpul de manevră.

Ați dat dovadă cu această ocazie, că nu m'am înșelat la luarea comandai brigadei la Silistria, când am spus, că sunt convins că fiecare își va face datoria către țară și va fi gata a-și jertfi viața pentru bunul renume al armatei române.

Gloantele inamicului nu v'au impresionat și ați stat fiecare la locul vostru, până v'am ordonat încetarea focului și urmărirea.

Vă puteți mândri că primul mort care și-a făcut datoria către țară și primul rănit în această campanie, au fost din această brigadă. Eu mă simt mândru că am avut onoarea a comanda regimente ce nu aveau altă dorință decât a merge tot înainte și cari erau gata a face și mai mari sacrificii numai ocaziunile să li se prezinte.

Vă zic: drum bun regimente de elită și pregătiți-vă cu ajutorul învățămintelor ce-ați cules din această campanie, pentru lupta viitoare, luptă ce va sosi la vremea ei și când tot românul de pretutindeni va putea striga: „Trăiască România Mare!”

Comandantul brigadei independente

general I. Seulescu.

Episcopul Hodorogului. Se anunță, că instalarea lui Ștefan Miklössy, noul episcop gr. cat. maghiar al episcopiei de Hajdudorogh se va face deja în 5 Octombrie. Noul episcop își va avea locuința deocamdată în Dobrițin, unde și-a închiriat case pe 3 ani.

Korkán către alegătorii săi. Korkán ăsta e un om admirabil, de-o extremă esactitate. Are la active succese prodigioase. Nu-i mult de când din înalta voință a bugetului ungar, e ales deputat și iată-l că-și rezumă — într'un fel de circular multiforma activitate patriotică. Cu emfază serie, că a făcut jertfe enorme pentru cinstea lui și-a țării. Aduce alegătorilor săi la

Am onoare a recomanda on. public din Arad și din provincie

Prăvălia mea de ghete, pălării și albituri

precum și totfelul de obiecte pentru modă.

Pi 1351 Mare asortiment în noutăți de toamnă.

Rog sprijinul on. public român.

:: Cu deosebită stimă:

IOAN PINTEA, comerciant de modă p. bărbăți

ARAD, str. Deák-Ferenc nr. 4. (vis-à-vis de Librăria diecezană.)

Singura prăvălie românească în Arad.

cunoștință, că avocatului Grosșan i-a dat vre-o câteva cu parapleul (ce admirabilă activitate patriotică!) după ce acest avocat a avut îndrăsneala de i-a aplicat vre-o câteva palme; că unul care i-a dat o palmă, a încasat dela el două, că feciorul lui l'a făcut om de nimic pe Grosșan și iar i-a dat unuia cu parapleul. Da, așa atctivitate mai zicem și noi! Nu putem decât să-l felicităm pe onorabilul Korkán, deși nu-i înțelegem anacronismul de-a moraliza cu parapleul, când guvernamentalii Ungariei, au permanent drept de vânatoare (esceptie face vânatoarea de animale!) cu orice fel de arme.

Poetul italian D'Anunzio — senator. Din Roma vine știrea, că regele Victor Emanuel a semnat decretul prin care D'Anunzio a fost numit senator. Totodată cu D'Anunzio au fost numiți și mai mulți ofițeri, cari s'au distins în războiul din Tripolitania.

Din crimele jandarmerești. Din Tâmpăhaza ni se scrie, că în 22 l. c. tânărul țaran Vasile Salecă, după ce a fost palmuit în fața mai multor oameni, de jidănașul-ungur Landau Pál, tot în aceeași seară a fost atăcat de acel perciunat, care a tras asupra bietului țaran șase focuri de revolver, răbindu-l greu în frunte. În dimineața următoare, împănății s'au și prezentat la fața locului să-l pedepsească pe criminalul valah. Crezând că-și vor putea face mai bine ticăloșiile, l'au provocat pe țaran, să meargă cu visum-repertum la Ciumbud, la casarma jandarmerească. Ducându-se acolo, bietul om a fost închis în casarmă și bătut de geandarmi, până l'au lăsat într'o baltă de sânge.

Căsătorie. Dșoara Ana Pașca din Atbac și d. Nicolae Todea, conduc. la subag. „Albina” Jernut căsătoriti. Cu acest prilej au trimis administrației noastre suma de 20 cor. pentru fondul ziaristilor.

Felicitările noastre!

Diplomați — căzuți. Ziarele de Duminecă din Paris aduc știrea, că ambasadorul francez la Petersburg d. Delcassé în timpul cel mai apropiat își va părăsi postul. Tot atunci însă se va depărta din postul său și d. Iswolsky, ambasadorul rusesc la Paris.

Cei doi diplomați sunt iertfa complicațiunilor balcanice. Iswolski își-a ocupat postul abia la sfârșitul anului 1910, iar Delcassé numai anul trecut a înlocuit la Petersburg pe ambasadorul francez Louis. Amândoi acești diplomați erau dușmanii Triplei-Aliante și astfel se aștepta dela dânsii, că vor duce la îndeplinire scopurile Triplei-Înțelegeri. În timpul din urmă însă raporturile între cei doi diplomați s'au răcit și opinia publică din țările Triplei-Înțelegeri atribuie mai ales lui Delcassé disarmonia dintre Rusia și Franța în chestia Cavalla. Astfel amândoi diplomații au trebuit să-și părăsească posturile pentruca să se poată restabili deplina armonie între Rusia și Franța.

Demobilizarea monitoarelor austro-ungare. În toamna anului trecut monarhia noastră a început să se joace de-a mobilizarea. Jocul a costat sute de milioane, dar a avut totuși rezultat neașteptat: monarhia înarmată până în dinți s'a învoit la toate câte s'au întâmplat așa cum s'au întâmplat. Ministrul Berchtold a fost așa de cuminte să amenințe neconținut lumea, că... teremtete, el va schimba totul; la urmă însă nimeni nu-l mai băga în seamă. Astfel, fiindcă nimeni nu mai voia să se joace cu dânsul, contele Berchtold a trimis soldații mobilizați acasă. Acum ieri la orele 5 d. a. au primit și monitoarele austro-ungare ordinul de demobilizare. După o plimbare de 11 luni dealungul malului sârbesc monitoarele contelui Berchtold în 2—3 zile se vor întoarce încărcate de glorie la locul lor de odihnă în portul dela Buda.

Semne bune în comuna Hollod și jur. Din Hollod ni se scrie: O mișcare însuflețită și demnă de urmat, s'a început în comuna Hollod și în comunele din jur. Din ce în ce mai intensivă, această mișcare susținută mult de „Asociațiune” va aduce rezultate luminoase. S'au ținut în despărțământul nostru prelegeri populare, s'au dat reprezentații teatrale, s'au aranjat petreceri și s'a văzut, că acestea sunt rodnice mijloace pentru propagandă națională. E de dorit ca tinerii universitari — și sunt datori s'o facă — în vacanțe să țină prelegeri la sate, să facă un început bun, pentru o viață mai mult scutită de trândăvire și alte distracții deșerte.

Despărțământul Asociațiunii căruia aparținem, și-a ținut anul acesta adunarea generală în Hollod, locul natal al lui Iosif Vulcan. Cu tot timpul nefavorabil, a fost lume destulă. Preoții din aceste părți au dat dovadă, că-și înțeleg misiunea. Acest început de muncă, ne face să ne gândim cu încredere la roadele lui viitoare.

Sinuciderea unui major. Majorul Emil Peters din regimentul de infanterie nr. 43 staționat în Lemberg și-a tăiat arterele, apoi și-a tras în piept 2 glonturi de revolver. A murit numai docât. Cauza sinuciderii — derută materială.

Un jubileu. Directorul moșiilor din Chișineu (com. Arad) ale arhiducelui Iosif, binecunoscutul Adolf Libits și-a serbat ieri jubileul de 40 ani al serviciului său. Din acest prilej arhiducele Iosif i-a adresat o scrisoare foarte măgulitoare rugându-l să rămână și pentru mai departe în serviciul de până aci.

Caz de moarte. Primim următoarele: Cu inima sfâșiată de durere aducem la cunoștință consăngenilor, amicilor și cunoscuților, trista știre despre încetarea din viață a iubitului și neuitatului nostru soț și unchiu Zaharia Lateo, fost preot gr. or. în Gaiul mic, protopresbiteratul Ciacovei, care după grele suferințe, a încetat din viață în etate de 72 ani. A preotit 42 ani cu cinste și credință, făcându-și datoria. Din economiile lui, a donat diecezei din averea sa 20 mii coroane, pentru ajutorarea studenților săraci. Rămășițele pământești ale repausatului, s'au depus spre vecinică odihnă în cimitirul gr. or. din Vârșet în 24 August st. n. Fie-i țărâna ușoară!

Totodată aduc mulțumirile mele aceloră, cari în aceste zile grele mi-au trimis cuvinte de mângâiere.

Nemângâiata lui soție *Ecaterina Lateo*.

Principele de Wales la împăratul Wilhelm. Părechea imperială Duminecă s'a reîntors dela expoziția din Breslau și a primit vizita prințului de Wales. Seara împăratul și principele de Wales au asistat la reprezentația Operei.

Reintoarcerea misiunii franceze din Grecia. Din Marsilia se anunță: Generalul Eydoux, șeful misiunii franceze din Grecia, a sosit azi după amiază și a fost aclamat de o mare mulțime. Colonia greacă din Marsilia a salutat pe general, și-a exprimat admirațiunea și recunoștința pentru ceea ce a făcut pentru mărirea și gloria patriei.

Generalul Eydoux, a zis președintele delegațiunii, a fost unul din instrumentele cele mai eficace pentru reconstituirea armatei grecești și toate isprăvile acestei viteze armate în ultimul războiu sunt opera sa.

Generalul Eydoux a mulțumit și s'a declarat foarte mândru de adâncă afecțiune ce i s'a arătat totdeauna de poporul grecesc, căci aceste sentimente se adresau Franței. Generalul a pus în evidență marile calități ale armatei grecești și a zis că Grecia poate privi fără temere viitorul, educațiunea armatei grecești este terminată. Ceea ce trebuie acum este să se sporească cadrele. Am promis dlui Venizelos că viteaza armată grecească va ajunge să aibă între 450 și

500.000 oameni. Acesta va fi rolul meu în viitoarea misiune ce mi s'a încredințat.

Asistenții au aclamat Grecia și Franța.

Curtea regală spaniolă, după cum ni se anunță din București, va face foarte scurt timp o vizită, familiei regale române. Data acestei vizite n'a fost încă hotărâtă.

Un prizonier rar. Ni se anunță din Iași: Împreună cu regimentul de roșiori, a fost adus în Iași și calul generalului bulgar Sirasof, care, după cum se știe, a fost comandantul brigăzii bulgare capturate la Ferdinandovo.

Tagányi Sándor iunior — otrăvit? Intr'unul din numerii mai recentii ai acestui ziar povestisem trista poveste a băiatului Tagányi Sándor, fiul deputatului din Radna, și presumpțivul moștenitor al unei averi de 60 milioane de cor. Deodată cu moartea aproape subită a nefericitului tânăr s'au răspândit zvonuri prin Arad, că băiatul n'a murit moarte firească, ci a fost otrăvit. Zvonurile acestea au fost atât de întefite, încât chiar tatăl mortului a cerut tribunalului din Arad autopsia cadavrului, ceea ce s'a și întâmplat. Intestinele mortului au fost trimise la Budapesta la institutul chimist regnicolar spre a fi analizat conținutul lor. Cazul a produs o mare senzație în țara întreagă și se spune că însuși ministrul de interne Sándor János încă se interesează mult de a face și a dispus institutului chimic, al cărui șef este d. Emil Felletár, ca să facă analiza din chestie cu cea mai mare grabire.

Congresul științei criminaliste. Vineri s'a deschis al doisprezecelea congres al „Uniunii criminaliste” în sala de ședințe a parlamentului din Copenhaga. Între participanți e și docentul *Cornățeanu* din București care a ținut o conferință asupra măsurilor preventive contra criminalilor recidiviști. El a propus ca în timpul celor trei luni de arest preventiv, paznicul să raporteze procurorului cât se poate de fidel asupra purtării criminalului recidivist și să se ceară sfatul unui medic dacă e necesar să fie menținut în arest sau să fie lăsat liber.

Desvălirea monumentului popoarelor. Regele Saxoniei a adresat invitări pentru festivitățile ce vor avea loc în 18 Octomvrie în Lipsca cu prilejul desvălirii monumentului popoarelor, către împăratul Germaniei, principii domnitorii germani, orașele libere germane, împăratul Francisc Iosif, Tarul Rusiei și regele Svediei, cari toți au promis participarea resp. reprezentarea lor. M. Sa monarhul Francisc Iosif va fi reprezentat la festivitățile din Lipsca prin moștenitorul de tron arhiducele Francisc Ferdinand, iar tarul Rusiei prin marele duce Cyrill, regele Svediei prin moștenitorul său de tron. Vor fi trimise la aceste festivități delegații din partea armatei germane, austro-ungare, rusești și svediene. Vor fi invitați încă, consiliul federațiv al Germaniei, Reichstagul german, cancelarul imperiului german și ambele corpuri legiuitoare ale Saxoniei.

Recruții își încep în anul acesta serviciul militar în 7 Octomvrie, iar completații (Ersatzrezervisten) numai în 9 Octomvrie. Voluntarii au să se prezinte însă în 1 Octomvrie la regimentele, la cari își vor servi anul de voluntariat. Din cauza numărului insuficient de soldați completații din anul trecut vor fi reținuți în serviciu până când nu se va termina instruirea recruților. Completații din 1912 vor primi concediu.

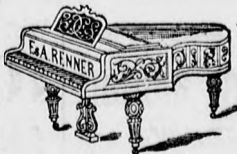
O nouă afacere de spionaj în Franța. Miercuri seara a fost arestat la Paris subofițerul Guieudin regimentul 11 de artilerie, fiind bănuț de spionaj. Un alt soldat și amanta sa, cari urmau să fie arestați pentru același motiv, au fugit. Soldații în chestie au vândut Germaniei secrete militare de mare importanță.

Din Versailles se anunță că cercurile mili-

PRIMA ȘI CEA MAI VECHIE CASĂ
DE CLAVIRE ESTE A LUI

FRANZ ȘI ALBERT RENNER

TIMIȘOARA JOSEFIN
strada HUNYADI nr-ul 12.

MARE ASORTIMENT DE
PIANE, PIANINE ȘI HARMONI.

: CALITATEA CEA MAI BUNĂ. :

Prețuri ieftine.

Preturi ieftine.

tare socotesc că sergentul de cavalerie Guieu și un brigadier artilerist cari au fost dați judecării pentru că ar fi dat străinătății documente, nu au putut fura decât piese detașate și foarte răspândite, deoarece în regimentele de artilerie nu se întrebuințează piese secrete, iar experimentarea pieselor noi se face de către comisiuni speciale unde inculpații nu aveau intrare. Guieu va fi supus unui interogatoriu. Este deja sigur că Guieu a oferit în străinătate un destupător automatic de puțin interes, întrebuințat în armata sârbească și cunoscut de toate persoanele cari se interesează de armament. Se pare că Guieu nu avea complici. Brigadierul și nevasta lui, despre cari s'a vorbit, par a nu avea nici un rol în această afacere.

Sillstrienii către M. S. regele României. Locuitorii din Silistra au trimis suveranului român următoarea telegramă:

Majestății Sale regelui Carol I.

Sinaita.

De când armata glorioasă a Majestății Voastre a ocupat Silistra, starea sanitară a orașului și împrejurimilor este excelentă. Armata și populațiunea sunt ferite de orice boală.

Printre refugiații tureci însă aflați sub cordon sanitar în apropiere și cari sosesec neconțenți s'au ivit numeroase cazuri de holeră, din care cauză orașul este amenințat de a se infecta.

Implorăm M. V. cu supunere a ordona îndepărtarea refugiaților bolnavi ca să fim feriți de flagel.

Tot odată s'au luat măsuri sanitare extraordinare pentru orașul nostru, cari nu sunt justificate de starea sanitară perfectă, fiind ținuti absolut izolați, fără comunicație, așa că în scurt timp chiar alimentele ne vor lipsi.

Cu profund respect rugăm M. Voastră să ordone încetarea acestei stări de lucruri extraordinare și să fim lăsați liberi a ne căuta de treburi noastre.

După un an de suferință, nădăduim că M. V. va binevoi a avea grijă de soarta noastră sub ocrotirea legilor românești.

(Urmează 300 iscălituri.)

Partidul contelui Iuliu Andrassy. Din Budapesta se anunță, că contele Iuliu Andrassy se va reîntoarce săptămâna viitoare în capitală. Congresul de constituire a noului partid andrassyist va avea loc în 14 Septembrie, verosimil în cercul electoral IX al orașului Budapesta, care acum e reprezentat în dietă prin deputatul *Francisc Springer*, aderentul contelui Andrassy.

Se svonise prin Budapesta, că contele Andrassy ar fi rugat și pe fostul ministru președinte *Alexandru Wexler*, ca să intre în partidul său, dar a fost corfat din partea acestuia.

Intrebat în această chestie de colaboratorul unui ziar din Budapesta contele Andrassy a spus:

— Nici un cuvânt nu-i adevărat din povestea asta. Pe *Alexandru Wexler* nici nu l-am rugat să intre în noua formațiune de partid, deoarece am auzit, că vrea peste tot să se retragă din viața politică. Fiul său însă *Alexandru Wexler* iunior a intrat în noul partid.

Ungurii în Balcani. Sărmanii Unguri! Nu-i mai încap biata Ungarie! Au chef de cuceriri! Numai cât în apus e greu de străbătut și până una alta, Ungurii s'au gândit s'o iee raita prin Balcani crezând, că pe acolo vor găsi oameni mai puțin cumiți ca ei. Pentru a pune botniță Balcanului, au început cu Bulgaria. Au înființat acolo o bancă, Banque generale de Bulgarie, dar crezând că e bine să se înmulțească băncile în Orient, i-au trântit o filială la Filipopol. Acolo l-au pus director pe un anumit Szegfi Lajos, un băiat deștept cum sunt de-altcum toți Ungurii. Dar deșteptăciunea lui Szegfi, sau pe românește Garoafă, în loc să fie spre folosul Ungariei, i-a fost spre pagubă. Laji Garoafă în loc să-i tragă pe sfoară pe cei din Balcani și-a tras

pe sfoară scumpa lui patrie. Ce fără suflet și Laji asta! Dar la urma urmei ce să mai zici! I-or fi trebuit și lui Laji Garoafă niște pantaloni mai la modă, mai un joben nou, mai una alta, căci, penru Dumnezeu, el trebuia să-și reprezinte bine patria. Demnitatea Ungariei, nu putea fi scăzută prin niște pantaloni ca la toată lumea. Ar fi fost o crimă! Și mai una, mai alta, Laji Garoafă își mai băga mâna printre creștari și într'o bună zi Laji Garoafă cu peste 200 de mii coroane s'a dus să se plimbe prin Italia, de mânie, că n'a putut cuceri așa curând Balcanul. Nu-i nimic de condamnat. Lui Laji Garoafă i-au trebuit niște parale. Dar Laji Garoafă s'a plictisit în curând de Italia, căci acolo numai foarte rar auzea vorbă ungurească și el ca bun maghiar se dorea în patria sa, în paradisiul unguresc: B.-Pesta. Și iată-l pe Laji Garoafă că vine în iubita lui Ungarie... Poliția însă a pus mâna pe el. Poliția ingrată, nici nu l-a lăsat să petreacă una în capitala țării lui.

Sărmanul Garoafă, a ajuns la umbră!!

Iată unul din succesele Ungariei în Balcani!

Aeroplane în serviciul cavaleriei italiene.

După cum se anunță din Milano la iminentele manevre ale cavaleriei italiene, cari vor avea loc între localitățile italiene Mincio și Tassin, din 7 până în 10 Septembrie va lua parte pentru primadată și o parte a flotei aeriene italiene. Fiecare divizie de cavalerie va avea la dispoziție o escadrilă de aeroplane. Fiecare escadrilă se compune din 2 mono- și 2 biplane. Pe lângă aceasta fiecare partid mai avea și un balon astfel că cu prilejul acestor manevre ale cavaleriei italiene se vor proba feluri de aparate aeriene referitor la aplicarea lor în caz de război.

Juansikkai a fost înveninat. „Daily Telegraph” primește știrea din Tokio, că membrii fanatici ai partidului chinez revoluționar din sudul Chinei, au încercat a-l învenina pe președintele republicii chineze Juansikkai. Eri s'au furișat în palatul lui Juansikkai sub diferite pretexte și au amestecat în mâncările președintelui arsenic. Medicii chemați în ajutor numai cu mare greu au putut salva viața președintelui. Din cauza acestui atentat președintele Juansikkai e atât de întărit încât a trimis numeroase trupe împotriva Chinezilor revoluționari.

Un nou Adam. În apropiere de Bradford (Statele-Unite) în jurul lacului cel mare „Senecer”, este o pădure foarte mare în care se zice că până astăzi n'a intrat secura. În această pădure și-a pus în gând să trăiască un artist din Boston, de 44 de ani, necăsătorit, întocmai cum a trăit Adam în Paradis, fără haine, fără provizii, fără arme de apărare împotriva animalelor sălbatice, până chiar și focul îl va face prin sistemul primitiv, frecând două lemne una de alta până va face scântei.

Ne prindem că la venirea iernei o să scântieze ochii dlui Josef Knowles și îi va trece pofta să mai facă pe „Adam” mai cu seamă că n'o să aibă și o Evă lângă el care să-i ție de urit.

Deschiderea canalului Panama. Conducătorul lucrărilor dela canalul Panama locotenent-inginerul Goethals raportând guvernului Stateelor-Unite despre stadiul lucrării și-a exprimat speranța că pe sfârșitul lui Octombrie canalul va putea fi dat circulației. În luna lui Iunie a fost umplut cu apă lacul artificial Gaitun, care va servi pentru regularea nivelului apei în canal. Deschiderea festivă a canalului Panama va avea loc numai în 1 Ianuarie 1915, până când vor fi terminate fortificațiunile la intrările canalului.

În jurul furtului colanului de 40 milioane. Din Berlin se anunță că afacerea furtului colanului de perle în valoare de 40 mil. franci, a intrat într'o nouă fază. Un locuitor din Berlin a comunicat soc. de asigurare „Lloyd”, că în schimbul sumei de 1 milion de lei poate să de-

termine pe autorii acestui furt să restituie colierul, sub condiție însă ca hoții să nu fie denunțați. Directorul societății de asigurare a declarat zăriștilor că în 48 de ore va fi în posesiunea colanului. Poliția din Berlin e convinsă că are a face cu o mistificare.

Fenomene ciudate. Victor Störfer, un aviator foarte îndrăzneț din Germania pe când sbura la o înălțime de o milă cu mașina lui în care se afla și locotenentul din armata germană Von Brederlov, povestește că au trecut prin o ploaie deasă de meteori, din care numai cu mare greutate au putut scăpa. Iată o nouă primeidie pentru acei cari voesc să străbată aerul la înălțimi mai mari.

Japonezii nu se dau bătuti. Vine vestea din Tokio că guvernul Japoniei pregătește o notă la răspunsul dat de d. Bryan, secretar de stat al Statelor-Unite cu privire la legea votată în California împotriva străinilor. Guvernul Japoniei zice că poate va aduce dovezi că prin acea lege s'a violat tratatul încheiat între Statele-Unite și Japonia.

Polițiști brutali. Se pare că polițiștii dela provincie voesc să facă concurență împănaților statului. Sâmbătă după amiază — după cum ni se anunță — țaranul Petru Vela din Siria s'a oprit cu carul în fața unei crâșme, unde a intrat pe câteva minute. Polițiștii văzând carul fără stăpân l-au dus la casa comunală. Țaranul Vela ieșind din crâșmă s'a dus la casa comunală ca să-și ceară carul îndărăpt. Ajungând însă la casa comunală au sărit asupra lui doi polițiști luându-l la bătăi până când țaranul a căzut jos aproape mort.

Japonia amenință China cu război. Lui „Daily Telegraph” i se telegrafiază din Tokio că guvernul japonez a refuzat a împlini cererea Chinei referitoare la estradarea conducătorilor revoluțiunii chineze. Toate zările japoneze accentuează că dacă războiul civil din China nu se va termina în curând Japonia va interveni cu armata ei și va face ordine în republica chineză.

Serbări aviatice în Constanța. Vineri la orele 6, a avut loc în Constanța o frumoasă serbare aeriană. Trei monoplane Blériot au zburat deasupra orașului, portul și în jurul casinoului, executând virajuri splendide, fiind conduse de locotenentii Capșa, Mavrodin și Mihăilescu care avea ca pasager pe d. căpitan Vieșeanu.

Timp de o oră aviatorii militari români au uimit mulțimea adunată pe bordul crucișătorului „Elisabeta” și pe terasele casinoului. Prin mișcările extraordinare au dovedit cu prisosință că sunt stăpâni pe aparate. La un moment dat, monoplanele au defilat la vre-o 50 metri deasupra terasei casinoului — în care timp au aruncat niște reclame deasupra mulțimei pentru a serata de gală ce avea să se țină Duminecă, 15 August în folosul Ligei aeriene — sub patronajul prințului Bibescu. Publicul a izbucnit în urale și aclamațiuni în timp ce orchestra intona imnul regal, sărbătorind astfel aviația românească. La orele 7 aviatorii au făcut înconjurul orașului aterisând în condițiuni admirabile pe hipodromul de la Anadallioi.

În timpul serbării, din inițiativa dlui sublocot. Alevra, comandantul companiei de jandarmi, secondat de d. Mavrojani, avocat din Pucurești, s'a făcut o chetă de către drele Hélène Poenariu, Mariette Ioan și Mimi Petcu, cari au adunat peste o mie lei în folosul „Ligei Aeriene.”

Colecțiune de cântece și coruri în 2 și 3 voci, pentru școlile populare și medii, și pentru

Wällischhof

în Maria-Enzersdorf lângă Viena.

Sanatoriu și stabiliment de hydrotherapie. Dietetica sistem Dr. Lahmann. Tratament individualizat. Prospecte prin direcțiune și medicul șef. **Dr. Marius Sturza.**

reuniunile de cântări, de G. Fl. Preșmereanu. Dedicată învățătorimii. Litografia Herz, Brașov. O broșură de 33 pag. Prețul 1.50 coroane. — Cuprinde 40 bucăți religioase, lumesti și patriotice: unisono, în 2 și 3 voci. Unele sunt arătate ca lucrări originale, altele prelucrate după compozitorii cunoscuți. Colecția va face, crede-se, bune servicii celor pentru cari e destinată. Câteva versuri, (ca bună oară cel dela pag. 7: „Prin zăpada rece foarte... Să nu fiu dormind ca moșul fără simțământ” ș. a., (prea siluite pentru a fi edificatoare), se vor înlătura la o altă ediție.

Cronica mea.

Voi scrie cronici peste cronici
In disonanța-mi de păgân,
Să-l dăruiesc cu voie bună
Pe ori și care bun român.

Că 'n țara celor șapte plânsuri,
(Cum zice fantele Isaac),
O atmosferă amuzantă,
Cu-aceste cronici vreau să fac.

Din ele multe voi trimite
La „Cosânzeana” 'n Orăștie,
Că 'ntre revistele din țară
Ea excelează în — hârtie.

Iar la „Luceafăr” voi trimite
O elegie gravă, sacră
Și două scurte informații:
„Cum se prepară varza acră”.

Și voi începe o anchetă
In țara tristului Ardeal,
Luând pentru drumul lung, pe-o lună,
Al Fefelegei bolnav cal.

De-olu întâlni în drum „Cosașul”
L'oiu întreba ce l-a mai scris
Stăpânul său, de când se plimbă
Pe bulevarde prin Paris.

L'oiu întreba cum îl tratează
Bardul cu părul auriu,
L'oiu întreba că la plecarea,
I-a dat parale de rachiu...?

De-oiu întâlni vr'un biet holoangăr
L'oiu mângăia, i-oi da curaj,
I-oi povesti duos de Ciura
Și de popimea dela Blaj.

Și de s'o plânge, că ajunse,
Chiar prin revista din Sibiu,
I-oiu spune, că din licitație,
O luă un alt chilipirgiu.

Că dela domnul Pârvolescu,
Critic temut, dar om sârman,
A cumpărat-o foarte ieftin
Un chelnăr dela Haberman.

Și-apoi înspre Paris pleca-voiu,
Unde voiu sta trel săptămâni,
Să mă conving Rodin ce spune,
De misticii esteți români...

Dacă 'n acestea vr'o insultă
Găsi-va vr'unul dintre voi —
Trimiteți-mi express mânășă
In Lujza ut sub număr 2!!
Troscoțil Spăriosu.

ECONOMIE.

Bursa de cereale în Budapesta.

(După 50 klgr.)

Grâu pe Oct.	cor. 13.30
Grâu pe Aprilie 17915	cor. 11.80
Secară pe Octomvrie	cor. 8.47
Porumb pe Septemvrie	cor. 8.20
Porumb pe Maiu 1914	cor. 7.38
Ovăș pe Oct.	cor. 8.05

Redactor responsabil: Constantin Savu.

ANUNȚ.

Din moșia Magf. Sale dlui Antoniu Mocsonyi de Foen, care se află pe teritoriul comunei Cărtici (Kürtös) în nemijlocita apropiere de hotarul orașului Arad și e cunoscută sub numirea „Nagy-Szt.-Pál” pusta, partea din spre răsărit, care de prezent o ține în arândă Miksa Werner în mărime de (610) șesesezece jughere de câte 1100 cuadrați org. se dă în arândă pe (6) șese ani economici, adică dela 1 Oct. 1914 până la 30 Sept. 1920.

Ceice voiesc să reflecteze la această arândă au să-și trimită până la 15 Sept. 1913 ofertele în scris dimpreună cu vadiul de 10% a sumei ce se va oferi ca arândă anuală la adresa: **Petru Ionaș secret. dom. in Timișoara (Belváros „Timișana” bankpalota.)**

Proprietarul își susține dreptul de a decide asupra ofertelor liber și fără motivare; — iar oferentul, a cărui ofert va fi primit, e dator ca cel mult până în 15 zile să îngrijească „ca cautiune” vadiul depus, la jumătate a arândeii anuale și numai după aceea se va subscria contractul; iar dacă nu corespunde acestei îndatoriri, se privește de abstat dela contract și pierde vadiul depus.

Celorlalți oferenti li se va restitui vadiul cel mult până la 1 Octomvrie a. c.

Timișoara, în 30 August 1913.

Secretarul domeniilor lui
Antoniu Mocsonyi de Foen.
(Io 1357)

ANUNȚ.

Pentru creșterea și educarea copiilor mei în etate de 4, 6 și 8 **Damă** ani, în cele școlare caut o **Damă** cu pregătire necesară. — Ofertele sunt rugate la adresa:

CONSTANTIN ȚARAN, proprietar
per Felsősztamora. Pusta Temescserna.
Ta 1356

De vânzare.

200.000 altoi de vițe de vie cu rădăcină și fără rădăcină. — Cumpărătorii să se adreseze la administrația »Românului«.

Co 1354

Un băiat

din casă bună cu 1—2 clase gimnaziale, reale sau civile se primește ca învățcel pe lângă condițiuni favorabile în prăvălia cu mărfuri de manufactură alui.

IULIUS POPOVICI
din Hátszeg.

Po 1353

Caut

un candidat de avocat

Dr. Emil Monția
Șiria (Világos).

Bătăturile,

la 997

scortoșenia pielei, urciilor de pe mâni și din față încetează în decurs de 1 zi dacă folosiți „CANNABIN”

1 sticlă 1 cor., francată
1 coroană 40 fl., 3 sticle franco 3 cor. De vânzare

la farmacia TÖRÖK, Budapesta, Király-u. 12 și la pregătitor: Dr. E. ELESCH, farmacie la „COROANĂ” in Győr.

BRADOVKA GYULA

văpsitorie de haine, curățitorie chimică și fabrică de spălat în aburi.

:: KASSA ::

Se curăță sau se văpșește cât se poate de frumos, haine de iarnă, blănării, haine de dame; bluse, toalete de bal.

Jachete de piele descolorate, se văpșesc într'o culoare închisă trainică.

Gulerile și manșetele, se curăță și se fac albe ca zăpada fără chlor.

In cazuri de doliu, se văpșesc imediat hainele în negru.

Firma pune mare preț pe expediarea cât se poate de repede și punctual pe postă și în provincie.

Odăjdii bisericesti, broderiile se curăță frumos și cu multă îngrijire.

Ba 1283

Telefon : 33.

Fond. în anul 1899.

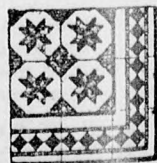
Barabás Gergely

sculptor

și întreprinzător de lucrări de beton.
MURĂȘ-OȘORHEIU (MAROS-VÁSÁRHELY)
Strada Régibarom numărul 34.

Esecută: ornamente de ghips, de ciment de teracotă în culori, de maiolică și peatră artificială, pentru clădiri; pereți, despărțitori, și tavane de table de ghips și după sistemul rabitz; invăitoare moderne de ciment-beton, tablete de granit și mozaic pentru terase.

Padimente excelente artistice colorate. Dolomite invăitoare admirabile de fayence Trepte, aietri mormântale, garduri și alte lucrări de beton și pietri artificiale. —

Magazîn permanent de tablete Rabitz de ghips pentru pereți, și tablete de ciment și mozaic. (Ba 826 20)

MASINI

pentru industria cimentului.

Fabrică pentru țevi de ciment, presă pentru table de ciment și aranjează fabricii complete din ciment

Hazai fémlemez és cementgyári gépgyár r.-t.

BUD PEST VI.,
Reller Ferencz-u. 66.
TELEFON: 93-13.

Ha 140-120

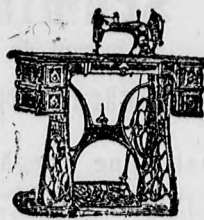
„UNIO”

fabrică de ghete și pantofi
Budapesta, VII., Dohány-utca 16-18 SZ.
Execută: GHETE SANDALE

tofelul de ghete pentru copii și ciobote, ghete de casă pentru femei și bărbați. Prețuri gratis.
In schimbul unei oferte acceptabile se acordă vânzare pe credit. U 1173

Mașini de cusut SINGER

biciclete
gramofoane
plăci

mai ieftine se pot căpăta la

Habán József

műszerész (mechanic) (Ha 200-60)

Budapesta, VII. Almásy-tér 14.

Catalog de prețuri ilustrat se trimite gratis.
Correspondență în limba germană și maghiară.

Reparări execută ieftin.

TELEFON: 11-75.

Mo 1222

Mokos Sándor

VOPSEȘTE! CURĂȚEȘTE!

Primește spre vopsire și curățire chimică haine de femei, bărbați și copii. Pentru comoditatea on. public am deschis o prăvălie în Zöldfa-Passage nr. 93. — Spăl gulere și manșete în mod inecapabil.

Fabrica: strada Körös nrul 13.

Localuri colective: în Zöldfa-Passage nr. 93 și în str. Rákoczi 7.

— Prețuri fixe! —

Mokos Sándor
Oradea-mare (Nagyvárad).

Kratochvill Agoston turnătorie de lucrări de artă și firme.
BUDAPESTA, VII., Cserhát u. nr. 22.

Tabele de firmă vârsate din bronz și zinc pentru oficii, medici, avocați, ingineri, arhitecți, execută frumos și modern. Cea mai mare fabrică în branșa aceasta în Ungaria.

la atenționarea publicului din localitate și provincie.

Varga György

maestrul de cupteare

Oradea-mare (Nagyvárad), str. Hid nr. 19.

In marele său magazin se pregătesc cele mai frumoase

cupteare de olane samotte

cu prețuri moderate, atât pentru localitate cât și pentru provincie.

Reparările se execută cu prețuri moderate.

Va 820-82

Cel mai mare magazin de blănărie
DUDÁS SÁNDOR Kolozsvár Unio-u. 12.

Îți recomandă în atenția on. public din localitate și provincie bogatul său asortiment de blănărie cu prețurile cele mai convenabile. Articole de fabricație proprie; mantale de blană, blane de călătorie, manșoane, boare, căciuli pentru domni și doamne, ultima modă și lucrate cu gust. Prețuri ieftine. Primește orice lucrări de blănărie pentru prefacere, căptuire, căptușirea și colierea mantalelor. Serviciu prompt și conștiințios. Numai marfă bună și execuție de I-ul rang.
(Du 320—)

Noutăți de ghete de toamnă.

Ghete de prima calitate, cu marca Salamander, pentru domni și doamne

Coroane 16-50 și 20-50.

Magazin special WEINBERGER JANOS

Vo 247-156 magazin de ghete

ARAD

TIMIȘOARA

bulev. Andrássy nr. 70

(Tomcsavár) Căminu-Bolváros, Neapoli-u. nr. 10.

Dacă comandați ceva
ori cereți prospecte dela cei ce inserează anunțuri în ziarul nostru, vă rugăm
a vă referiți la ziarul nostru.

Făcând-o aceasta cererilor d-voastre li-se vor da deosebită atenție, veți fi bine serviți, firmele respective având nevoie de recomandarea noastră. In caz, că am primi oarecari plângeri în contra vre-unei din aceste firme, am înceta imediat a mai recomanda firma respectivă.

Administrația ziarului

„ROMÂNUL”.

Schmidt János,

fabricant de salamă și mazeluri
Făgăraș (Fogaras), Transilvania.

Recomandă cele mai bune pregătiri de măcelărie.

Salamă de iarnă, calit. I. Salamă de vară, calit. I. (cârnaț uscat). Safaladă de Braunschweig, calit. I. Cârnaț de limbă de Gotha, cal. I. fină. Caș fiert de porc de Paris cal. I. fină. Cârnaț de șuncă, I-a fini. Cârnaț afumat, I-a fini. Cârnaț proaspăt, I-a fini. Cârnaț de Debrețin, I-a. Caș de ficat, I-a. Cârnaț presat, I-a. Cârnaț de Paris I-a. Cârnaț de Polonia, I-a fini. Cârnaț de Cracovia, I-a. Cârnaț de Augsburg, I. Safaladă, I-a. Cârnaț african sau negru, I-a. Cârnaț de Frankfurt, I-a fini. Cârnaț de Viena. Grăsime (untură în burduf). Unsoare orășenească, I-a în

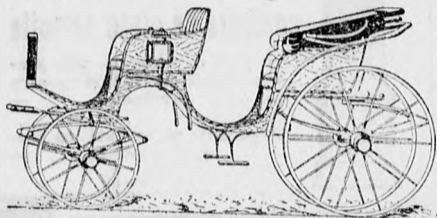
vase. Slănină albă de pe spate în table. Slănină albă de pe spate părjolită întreagă. Slănină dela lături de iarnă. Slănină afumată pipărată în table. Slănină afumată pipărată în buc. (șășit). Slănină de Cluj. Keiserfleisch sau slănină dela lături. Șuncă, calit. I. Șuncă, calit. I. fără oase rotată. Șuncă rotată. Slănină afumată de șoldan. Coastă afumată de porc. Gardine afumată. Limbă de vită. Limbă de porc. Carne de porc proaspătă, bine conservată. Carne de purcel. Purcel afumat. Caș săcuesc în burduf. Salamă săcuiască, etc. (Si 1049)

PREISCURANT GRATIS.

STEFAN REGEL, măestru de trăsuri

LUGOJ, str. Buziașului nr. 30. (Casa proprie).

Ofer onoratului public bogatul meu magazin de totfelul de birje, drocare și totfelul de trăsuri țărănești.

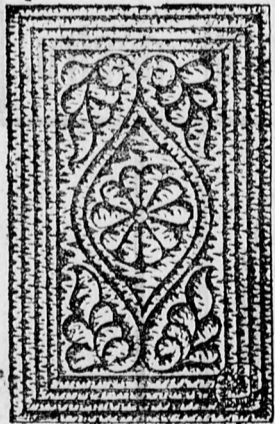

Lucrările de faur, reparările trásurilor și alte lucrări în această branșă se execută în mod artistic. Re 1254

Prețuri ieftine.

STERN S. FABRICĂ DE PLAPOME ȘI ALBITURI PENTRU PATURI

CLUJ (KOLOZSVÁR), strada Szentegyház-u. nrul 7.

Atrage atențiunea on. public din loc și din provincia asupra

fabricei de plapome și albituri p. paturi aranjată cu excelente puteri de muncă. Execută plapome, matrațe, totfelul de albituri pentru paturi, din material excelent, în mod prompt și cu prețuri convenabile.

Primește spre transformare plapome și albituri vechi p. paturi.

Se 1219

Cine voește să cumpere INCĂLTĂMINTE

fabricate în țară într'adevăr fine, comode, elegante și durabile acela să cumpere cu încredere dela

IOAN VUIA, Sătmar
(SĂTMAR) Deák-tér.

— (În casa lui Keresztes András). —

Tine în magazinul său de ghetete bogat asortat numai ghetete și cioboate pregătite în țară din piele fină veritabilă cu prețuri foarte moderate, fabricate imitate nu are și marfele sale în privința execuțiunii drăgălașe sunt neîntrecute. — La dorință se pregătesc totfelul de ghetete și cioboate după măsură.

Gu 744-30

Atelier fotografic

Heinr. Gust

Kronstadt. — Brașov. — Brassó.

Târgul grâului numărul 8. —
:: (Kornzeile nr. 8.) ::

Dacă suferi în dureri de stomac!

Fără durere în timpul cel mai scurt și cu siguranță, chiar și în cele mai neglijate cazuri, folosește

„LAXA“ (purgativul de fier) ^{a lui} SÁNDOR,

care curățește stomacul și intestinale de toate materiile nefolositoare care sunt lipite de ele și prin aceasta împiedică înfierile și toate morburile ce ar proveni din aceste, ș. a.: durere de cap, sgârșiri, arsuri, apăsare de stomac, iritare de vomare, greață, răgâieli etc.

O sticlă costă 50 fl., 6 sticle deodată 250 fl., 12 sticle 5 coroane. Efectul purgativei de fier „LAXA“ va fi permanentă dacă deodată cu ea folosim

„Regenolul“ balsam de stomac ^{a lui} SÁNDOR

„REGENOLUL“, această esență de stomac vindecă orice soi de morburii de stomac și intestine precum și durerea de cap, curgerea (năpădirea) de sânge, curăță sângele și face apetit în gradul superlativ. În cazuri de colică și iritație de vomare în timpul cel mai scurt are efect.

O sticlă cu îndrumările de lipsă costă 1-20 flieri.

Originalul „LAXA“ și „REGENOLUL“ se poate afla la preparatorul original:

SÁNDOR ZOLTÁN

farmacist în Erdőszentgyörgy (Ardeal).

Fiecare sticlă e provăzută cu vigneta „INGERUL“ la ce e de recomandat să fie cu atențiune!

(Sa 572—)

Dușan Sabonovits

BLĂNAR

Verset, strada școlii numărul 4.

Își recomandă în atenția on. public din localitate și provincie bogatul său asortiment de blănărie cu prețurile cele mai convenabile. Articole de fabricație proprie; mantale de blană, blane de călătorie, manșoane, boare, căciuli pentru domni și doamne, ultima modă și luate cu gust. Prețuri ieftine. Primește orice lucrări de blănărie pentru prefacere, căptuire, căptușirea și colierea mantalelor. Serviciu prompt și conștiințios.

Nu numai marfă bună și execuție de I-ul rang.

CEL MAI MODERN INSTITUT
 TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
 UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

”CONCORDIA”

TELEFON
 NR. 750.

SOCIETATE PE ACȚIUNI.

TELEFON
 NR. 750.

ARAD

STRADA ZRINYI, NUMĂRUL 1|a.

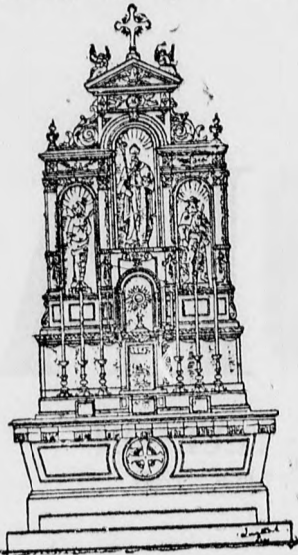
Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișeie, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipărituri pentru bănci și societăți, precum și tipărituri advocaționale, învitări de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebreale se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

Executare
 promptă.

Prețuri
 moderate.

SCHMIDT JÁNOS

institut pentru ridicarea altarelor în
BUDAPESTA, Kőbányai-ut nrul 53.

Pregătește: altare, amvoane, cripte, statui sfinte și întregul aranjament bisericesc, în orice stil, conform pretenziunilor artistice și pe lângă prețuri convenabile. Se recomandă specialist de München la renovarea altarelor vechi. Planuri și cataloage trimit gratuit precum și primirea muncii o face pe se-sele sale proprii. Si 1163

Prețuri moderate. Condițiuni favorabile de plată.
A apărut catalogul cel mai nou.

Atelier artistic pentru pictarea sticlei și mozaicuri de sticlă venețiană!

Palka József

proprietarul crucii de aur papale pentru merite „Pro Ecclesia et Pontifice”
BUDAPESTA, VII. Baros-utca 59.
Fondat în a. 1894. Telefon József 2—88.

Pregătește în **ferestre colorate** p. biserici în execuție stil modern simplă și artistică.

Mozaicuri venețiene de sticlă.

Icoane pentru altar, ornamente și statuete pentru pereți în execuție artistică din material venețian. — Modele și prospecte trimitem gratuit. — La cerere mă prezint în persoană pentru luarea în primire a lucrărilor. Pa 1165

„REMEK”

mașină brevetată
combinată pentru

curățitul și măcinatul cerealelor.

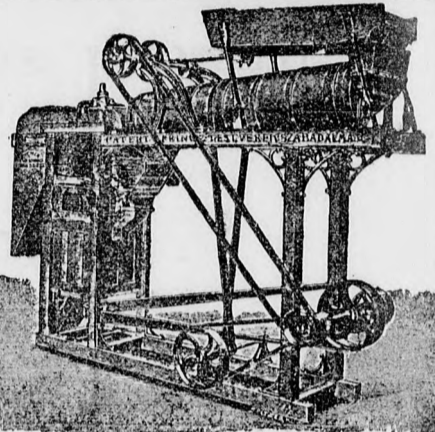
Cea mai perfectă mașină de curățit, care să nu lipsească nici unei mori :-: de vamă. :-:

Cu prospecte servește cu plăcere singurii fabricanți

PRINZ TESTVÉREK,

turnătorie de fier, fabrică de mașini și construcție de mori,

SĂTMAR — (Szatmár).

Brevet ung. nr. 56018.

Pi 891—60

Librăria „CONCORDIA”, (Tribuna) Arad, Deák-Ferenc nr. 20.

Note muzicale pentru pian:

Album de arii și dansuri naționale cu următorul conținut: Romanul, Hora Miresei, Mitocana, Ciocărlia, Mito fă! Sârba bulevardului, Brăul, Kîndia, Auzi valea și Hora unirei ... 3—
Christide, Ciocărlia, Potporuri ... 3—
» Ș'alta verde ... 3—

Aceste 2 potporuri cuprind întreaga muzică română. Cea mai desăvârșită lucrare în acest gen.

Ionescu Sârba fetițelor ... 1—

Românțe, valsuri p. note și pian:

Caudella, Mama ... 1 50
» Bucuria ... 1 50
» Sergentul, baladă (Peneș Curcanul) ... 2 50
Dorianu, Nu fii supărat ... — 60
Dumitriu, Cât te-am iubit ... — 80
» All right ... 1—
Kirchner, Foaie verde de bujor ... 1—
Kraemer, Gânduri ... 1—
Lasaquies, Vals conjugal ... 1—
Lorenz, E ah! iubirea ... 1—
Montusko, Cazacul ... 1—
Paschill, Cine n'are dor ... 1—
Pavlovsky, Sârba votului obștesc ... 1—
Rudolf, Aseară 'n grădină ... 1—
Saamen, Doina codrului ... 1—

Stern, Fragi și mure ... 1—
Vasiliu, Freamătul zăvoiiului ... 1—
» M'ai părăsji, idilă ... 1 50
» Te-am așteptat ... 1—
Vels, Vezi rândunelele se duc ... 1—

Vioră, mandolină sau flaut solo:

Album, violinistul român. Culegere de arii și dansuri naționale ... 1 50
Dicker, Ieuesse et Bonheur, vals ... — 30
Mezetti, Gigarette, vals ... — 30
Kratochivill, Democrat mars ... — 30
Paovlovski, Sport, vals ... — 30
Pfugl, Keiserschützenmarsch ... — 30
» Rayons de Sôleil, vals ... — 30

Vioră și piano:

Bagaloglu, Sub fagii Slănicului ... 1—
Burmester, Willi, Sârba ... 2—

Bucăți de salon. Piano 2 mâni.

Capșa, Intermezzo ... 1—
Laresse, Rhapsodia română ... 3—
» slavă ... 2 50
Paschill, A X-a poruncă. Potporuri ... 1 50

Valsuri. Piano 2 mâni:

Chitleru, Așteptarea ... 1—
Cuno, Prin verdeață ... 1—
Constantinescu, Serment d'amour Val-selente ... 1 50

Gilbert, Valsul Suzanei (pentru voce și pian). Mare succes! ... 2—
Ivanovici, Olga, vals ... 1 50
» L'amour du bien ... 1—
Kraemer, Amintiri ... 1—
Maican, Valsul de aur ... 1—
Moteanu, Reves de jeunesse ... 1 50
Narice O, Petit Souvenir ... 1—
Patin, Fleilles d'Automne ... 1—
Pavlovsky, Sport, vals ... 2—
Plügl, Rayons de soleil, vals ... 2 50
Schatz, Les deux Grâces ... 1 50

Marșuri:

Drescher, Regle Carol, marș ... 1 25
Iustin, Viitorul țarei ... 1 25
Petrelli, Trăiască Ferdinand ... 1—

Polci și mazurci:

Clineanu, Titi ... 1—
Emmanuelle, Five O'blec ... 1—
Ivanovici, Constance ... 1—
Karamihailov, Myosotis, mazurka ... 1—
Patin, Perle du Danube, mazurka ... 1—
» Toujours gai mazurka ... 1—
Paulmann, Crysanteme ... 1—
Polizu, Alexandrine, mazurka ... 1—
Strauss, Jaenette ... 1—
Tintă, Ideal, mazurka ... 1—
Wagner, Mustăți, polca ... 1—

Imnuri:

Hübsch, Imnul Național ... 1—
Mureșianu, Deșteaptă-te Române ... — 50

De vânzare la Librăria „CONCORDIA”, Arad, str. Deák-Ferenc 20.